REGD. NO. A. 40

9-7-54 శుక్రవారం

ESTD: 1930

జమీన్ రైతు

THE ZAMIN RYOT. NELLORE.

2 అణాలు

సంపుటి 26	మేనేజింగ్ ఎడిటర్: నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు సంపాదకుడు: నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి	సంచిక 28

★★ ఆంధ్ర భావ తరంగాలు ★★

ఆంధ్రహైకోర్టు ప్రారంభోత్సవ శుభసమయంలో ఆనందాతిశయంలో వున్న ప్రధాన న్యాయ మూర్తి శ్రీ కోకా సుబ్బారావు. భారతమంత్రి శ్రీ వి. వి. గిరి గారినిగూడా ఇందు చూడవచ్చు.

భూసమస్యాపరిశీలనకు విద్యావేత్తా అధ్యక్షుడు?
ప్రకాశంప్రభుత్వానికి భూసంస్కరణలు తెచ్చేవుద్దేశ్యంలేదా?

మన కోర్టులు

ఆంధ్రదేశానికి ప్రత్యేక హైకోర్టు 1954 జులై 5 తేది ఏర్పడింది. అంటే ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడ్డ పదిమాసాల తర్వాత హైకోర్టు అవతరించిందన్నమాట.

★ ఆంధ్రదేశంలో- ఒక్క శ్రీకాకుళం జిల్లాకుతప్ప- తక్కిన పదిజిల్లాలకు ఒక్కో జిల్లాకోర్టువుంది.

★ మనరాష్ట్రంలో యీనాడుజిల్లాకోర్టులు 10, సబ్‌కోర్టులు 29, మునసబుకోర్టులు 66 పనిచేస్తున్నాయి.

★ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో మొట్టమొదటకోర్టు మచిలీపట్నంలో 1794 లో నెలకొల్పబడింది. ఇది రాష్ట్రకోర్టుగా వ్యవహరింపబడుతుండేది.

★ ఆంధ్రదేశంలో ప్రథమ న్యాయశాస్త్ర పట్టభద్రుడు శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామారావు గారట.

★ మద్రాసుహైకోర్టులో ప్రథమ తెలుగు న్యాయమూర్తి సర్ వేపా రామేశంగారు. వీరు 1920 లో న్యాయమూర్తిగా నియమింపబడ్డారు.

★ మద్రాసు హైకోర్టులో యిప్పటివరకు 12 మంది ఆంధ్రులు న్యాయమూర్తులుగా పనిచేశారు. (1) వేపా రామేశం (2) ముత్తా వెంకటసుబ్బారావు (3) పాకాల వెంకటరమణరావు (4) బొడుగూరి సోమయ్య (5) పాకాల వెంకట రాజమన్నారు (6) వింజమూరి గోవిందాచారి (7) యాహ్యాలి సాహెబ్ (8) పత్తిపాటి సత్యనారాయణరావు (9) కోకా సుబ్బారావు (10) చింతగుంట రాఘవరావు (11) పలగాని చంద్రారెడ్డి (12) కొండగుంట ఉమామహేశ్వరం.

★ మద్రాసు హైకోర్టుకు ప్రథమ భారతీయ ప్రధానన్యాయమూర్తిగా నియుక్తుడైనవ్యక్తి ఆంధ్రుడు - శ్రీ పాకాల వెంకట రాజమన్నారుగారు.

★ 1954 జులై 5 తేది గుంటూరులో ఆంధ్రహైకోర్టు శ్రీ కోకా సుబ్బారావుగారు ప్రధానన్యాయమూర్తిగా, శ్రీ పలగాని చంద్రారెడ్డి, కొండగుంట ఉమామహేశ్వరంగారలు న్యాయమూర్తులుగా ఏర్పడింది.

పాలుబోక పాయిలో నీర్లుపోసిందట- లాగడ ఒక యిల్లాలు. అట్లావుంది. భూసంస్కరణలకు ఆంధ్ర మంత్రివర్గం శ్రీ లక్కరాజు సుబ్బారావు కమిటీని నియమించడం!

విద్యావిషయాలలో ప్రముఖుడైన స్వామివారి డాక్టర్ లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షుడుగా, పార్లమెంటు సభ్యుడు బి. యస్. మూర్తి, శాసనసభ్యులు కె. నాగభూషణం, రొక్కం లక్ష్మీనరసింహందొర, మైసూరు రిసెర్చి వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు శ్రీ పి. హెచ్. రామిరెడ్డి, మంత్రిరాజ్యసమితిలో పనిచేస్తున్న డాక్టర్ వి. వి. గాయన్న గారలతో భూసంస్కరణలనుగూర్చి పరిశీలించి నివేదిక సమర్పించుటకు ఒక కమిటీని నియమించింది. ఈ కమిటీ ఆరు మాసాలలోగా నివేదిక సమర్పించాలని ఆదేశింపబడింది.

కాని కమిటీ అధ్యక్షుణ్ణీ, సభ్యులనుచూస్తే, ప్రభుత్వం వీరిలో ఏ ప్రత్యేక లక్షణాన్ని చూచి నియమించిందా అనేది బోధపడడంలేదు. ఇందులో భూమితో సంబంధమున్నవారుగాని, భూసమస్యలు తెలిసినవారుగాని లేరనేది వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. ఒకరు విద్యావేత్త, ఒకరు ఇజాందారు, మరొకరు విశ్రాంతి తీసుకున్న పరాయిరాష్ట్రం వుద్యోగి.. వ్యవసాయ కూలీలలో పనిచేసిన ఒక్క బి. యస్. మూర్తి గారిని మినహాయిస్తే, తక్కినవారందరూ యీ సమస్యతో సంబంధంలేనివారే! ఇలాంటి వారితో ఏర్పాటుచేసిన ప్రభుత్వానికి అసలు భూసంస్కరణలు తీసుకరావాలనే సంకల్పముందా అనేది సందేహించవలసి వస్తున్నది. భూసమస్యలు, వ్యవసాయ విషయాలు సమగ్రంగా తెలిసినవ్యక్తులు కొల్లలుగాగల ఆంధ్రదేశంలో, యిలాంటివారితో కమిటీ ఏర్పాటుచేయడం కేవలం మంత్రివర్గ సంకుచితత్వాన్ని ప్రస్ఫుటం చేస్తున్నది.

రైతు వుద్యమాలకు, వ్యవసాయ కూలీ వుద్యమాలకు ఆంధ్రదేశం ముందంజవేసింది. భూసంస్కరణల నినాదం ప్రప్రథమంగా భారతదేశంలో బయలుదేరింది ఆంధ్రదేశంలో. జమీందారీల రద్దుకై వుద్యమం జరిగింది ఆంధ్రరాష్ట్రంలో, అలాంటి రాష్ట్రంలో యీ వుద్యమాలకు సంబంధించినవారితో గాని, యీ సమస్యలు క్షుణ్ణంగా తెలిసినవారితోగాని కమిటీని

దారి తెన్నూలేని ప్రభుత్వం వుంది
ఏమి సాధించడానికిస్వామి!

నియమించకుండా, వ్యవసాయమంటే ఏమిటో తెలియని పట్టణవాసులతో ఏర్పాటుచేయడం కేవలం అన్యాయం.

వ్యవసాయ సంస్కరణలంటే కేవలం అభ్యుదయవాదులతోనే కాదు, ఆ సమస్యతో సంబంధమున్న అన్ని వర్గాలకు అలాంటి కమిటీలో ప్రాతినిధ్యముండాల. అంటే పెద్ద రైతులకు, చిన్న రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు ప్రాతినిధ్యముండాలన్న మాట. కాని ఆంధ్రమంత్రివర్గం యీ కమిటీ నియామకంలో యీ సాధారణ సాంప్రదాయాన్నికూడా పాటించినట్లు లేదు. అసలు యీ సమస్యను వెనుకకు నెట్టి వేయాలనే తలంపు వుంటేనే యిలాంటి కమిటీలను వేస్తుంది. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం నియమించే కమిటీలపై ప్రజలకు ఎప్పుడో విశ్వాసంపోయింది. రామమూర్తి కమిటీ వ్యవహారాలు పరిశీలించిన తరువాత బుద్ధియుంటేవ్వరూ ప్రభుత్వ కమిటీలకు విలువివ్వరు.

మద్రాసు ప్రభుత్వంచే నియమింపబడ్డ కుమారప్ప కాంగ్రెసు కమిటీరిపోర్టు అక్కడ వుంది. అందులో ముందు, అఖిలభారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడిచే నియమింపబడి, తయారుచేయబడి, అధ్యయనం కూడా ప్రశంసలు పొందిన కుమారప్ప కమిటీ రిపోర్టు అక్కడవుంది. ఇటీవల పంచవర్ష ప్రణాళికలో రూపొందించబడిన భూసంస్కరణల విధానమెంతైనా వుంది. ఇవన్నీ దుమ్ము పట్టివుంటే, ఆ దుమ్ము దులిపే దిక్కులేదుగాని, కొత్తగా మరొక కమిటీ!

అసలు ఎక్కడో మంత్రిరాజ్యసమితిలో పనిచేస్తున్న గాయన్న గారిని, ఆంధ్రదేశం గూర్చి ఏమీయనట్లు, ఆరు నెలలలో తయారుచేయాలనే కమిటీకి, రెండు సంవత్సరాల పాటు మీద తీసుకరావలసిన అవసరమేమి వచ్చిందో దురూహ్యం. ఈ వుద్యోగి నియామకంపై మంత్రివర్గంలో సంజీవరెడ్డి, ప్రకాశంగారి మధ్య తగాదావచ్చిందని పత్రికలవలన తెలిసింది.

ఎవరో కొందరికి ప్రత్యేకంగా వుద్యోగాలివ్వటానికి, కమిటీలు నియమించడానికి

● [illegible]-వ పేజీలో

విద్యార్థి కల్పతరువు
ఆంధ్రభాషా విషయ సర్వస్వము వెల రు 6-8-0
ఉపాధ్యాయులకు, విద్యార్థులకు అన్నివిధముల ఉపయోగపడు నిఘంటువు
వేంకట్రామా & కో
(హెడ్డాఫీసు-విజయవాడ)
బ్రాంచి: ట్రంకురోడ్డు-నెల్లూరు

భూ (సంపత్తి, శ్రమ) దాన ఉద్యమం : దానిమూలం : అంతరార్థం : 3

భూదాన ఉద్యమం నెగ్గితే కమ్యూనిస్టు మిత్రుల ఆశయం నెరవేరినట్లే!

— శ్రీ —
చుండి జగన్నాధం

ఈ ఉద్యమాన్ని విరోధించుటకు కమ్యూనిస్టు మిత్రులు నిశ్చయించారు. ఉభయ కాంగ్రెసులో వారు దీనినిగురించి నిర్ణయం ఏమైనా చేశారో లేదో తెలియదు. కాని కమ్యూనిస్టుమిత్రులు అవలంభించిన వైఖరికీ తదనంతరం స్పష్టీకరింపబడిన వైఖరికీ చాలాభేదంవున్నది. పార్టీనిర్ణయం కానియెడల, మీరు దానిని కాదంటా చేసి, పునర్విచారణ చేయగలరని ఆశిస్తాను. పార్టీ నిర్ణయం అయివుంటే, దానిని సత్వరంగా మార్పించుట మంచిదనికూడా వినయంగా తెలియజేయుటకు సాహసిస్తున్నాను.

ఉద్యమప్రారంభం నల్లగొండ జిల్లాలో పోచంపల్లి గ్రామంలో శ్రీ వెదిరె రామచంద్రా రెడ్డిగారిదానంతో జరిగింది. వీరు (ప్రథమదాత) ఇక్కడి కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రముఖుడు, వ్యక్తిగతంగా వుత్తముడుఅని పేరొందిన శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారి బావగారు. రామచంద్రా రెడ్డిగారి చెల్లెలిని నారాయణరెడ్డిగారికిచ్చిరి. రామచంద్రారెడ్డిగారి అయిదుగురు సహోదరులు, తనతో సహా డబుల్ గ్రాడ్యుయేట్లు. [illegible]మింపినవారొకరు. అందరు నిష్కళంక [illegible]వాదులు. సామాజిక విప్లవభావాలు కలిగినవారు. గాంధి, టాగోర్, అరవిందమహర్షి వంటి పెద్దల ప్రబోధంచేత ప్రభావితులైన వారు. ప్రథమదాత కుటుంబపరిచయం ఇంత వరకు ప్రస్తుతించాలును.

ఉద్యమ ప్రారంభదశలో స్థానిక కమ్యూనిస్టు మిత్రుల వైఖరిని, వినోబాజీ వాచాలో: "నా ప్రచారం అక్కడ జరిగేటప్పుడు, కమ్యూనిస్టులు, అక్కడివారు తెలుగులో కొన్ని కరపత్రములను ప్రకటించిరి. [illegible] వచ్చివున్నాడుగనక ప్రజలు ఇతడి మాయలో పడక జాగ్రత్తగా వుండవలెనని వారు హెచ్చరించిరి. ఇతడు చాల ప్రమాదకరమైనమనిషి - ధనస్వాముల ప్రతినిధిగా పంపే మనిషి — వారి ఏజంటే ఇతడు. ఈవిధంగా తెలుగు కరపత్రములలో వ్రాసివుండెను. నాకు తెలుగుభాషాజ్ఞానము కొంచెముగా వున్నది. ఆ కరపత్రములు నేను తెప్పించి చదువుకుంటిని. కాని వారినిగూర్చి మాట్లాడవలసివచ్చినపుడు నేను ప్రేమభావంతోనే మాట్లాడుతూవుంటిని. వీరంతా సద్భావనగలవారేనని భావించితిని. పేదలకు మేలుచేయవలెనని వీరిసంకల్పం. ఇందులో ఏమీ సంశయంలేదు. అందువల్ల వీరు నాకు శత్రువులు కాజాలరు. వీరికి నా ఉద్యమము తెలియచేస్తూ చెప్పితిని. నాప్రచారం కూడా వెంటవెంటనే చేయుచుంటూ చెప్పితిని.

"చివరకు నేటిపరిస్థితి ఎట్టిదనగా వీరి నాయకుడు గోపాలన్ ఒకనాడన్నాడుగదా - 'ఈ ఉద్యమాన్నయితే మేము మెచ్చము. దీనిలో మాకు విశ్వాసంలేదు. దీనిని అహింసాత్మకమైన పద్ధతిగానే మేము పరిగణిస్తున్నాము. వినచ్చటికీ ఈవుద్యమానికి మేము విరోధులము కాము. దీనివల్ల కొంతపని జరిగేట్లయితే, జరగనీ. దీనిని విరోధించవలసిన అవసరం మనకులేదు' యింత మాత్రమే వారు చెప్పనేచెప్పినారు. ఇది హృదయపరివర్తనకు ఒక దృష్టాంతమని నాకు తోచింది.

"అనేక పర్యాయములు హృదయపరివర్తన అనే పదాన్ని హేళనచేస్తూవుంటారు జనం. ఎవరైతే ఇట్టిహేళనను ముఖ్యంగా చేస్తారో, వారిని సంబోధించి నేను ఈవిధంగా అంటున్నాను: 'సోదరులారా! ఇటుచూడండి. మార్క్సు మీలోకలిగించిన మానసిక పరివర్తనను ఖడ్గబలంచేత కలిగించెనా? నామాటవింటే విన్నట్టు — లేకుంటే మీ శిరచ్ఛేదం కాగలదు. అని ఆయన బెదిరించి, మమ్ములను ఆహ్వానించెనా? ఆయన ఒక అభిప్రాయాన్ని మీముందు పెట్టెను. మీకు అది నచ్చింది. అందువల్ల మీ అభిప్రాయంలో కలిగినమార్పు మీ హృదయపరివర్తనకు సమానమని నేను భావిస్తున్నాను.' ఈవిధంగా, నేను నా ప్రక్రియను విరమించకుండా పోతూవుంటే, దినదినాభివృద్ధి నా ప్రక్రియలో నాకువిశ్వాసంఎక్కువవుతున్నది. సనాతనుడు వేదాన్ని విశ్వసిస్తాడు. అదే అతనికి చివరిమాట. ముల్లాలు ఖొరాన్ గ్రంధమును, వీరు మార్క్సు రచనములందూ పరమవిశ్వాసాన్ని వుంచుతున్నారు. ఇదికూడా హృదయపరివర్తనమే! దానిలో జరగవున్న త్రుటికి అది పరివర్తనమే" (బుద్ధగయ సర్వోదయ సమ్మేళనంలో శ్రీ వినోబా ప్రవచనములోనుండి)

పైని వుదహరించబడినదంతా నిజమే. కాని బుద్ధగయసమ్మేళనం తర్వాత, కమ్యూనిస్టుల మిత్రులలో మరొకపరివర్తన కలిగింది. ఇది కూడా శుభసూచకమే. ఈ వుద్యమాన్నిగూర్చి వారు తీవ్రంగా ఆలోచన చేస్తున్నారని తెలుస్తున్నది.

భూదానం, సంపత్తిదానం, సర్వోదయం, శాసనవిహీన సమాజనిర్మాణం ఇవన్నీ కపట నాటకాలనీ, సమ్మేళనంలో చేరిన కాంగ్రెసు ప్రజాసోషలిస్టువాదుల వుమ్మడి 'కుట్ర' ఫలితమే ఈ తతంగం అనీ, ఇదంతా ప్రస్తుత సామాజికవ్యవస్థను సంరక్షించడానికే వుద్దేశింపబడినదని, కమ్యూనిస్టుమిత్రులు ప్రచారం ఆరంభించారు. వారినాయకుడు శ్రీ నంబూదిరిపాద్ గారు పార్టీపత్రిక న్యూఏజ్ లో సుదీర్ఘమైన వ్యాసంలో ఈ ప్రచారాన్నే వివరించినారు.

అట్టివైఖరి కమ్యూనిస్టుమిత్రులు అవలంభించడం సమంజసంకాదని మనవిచేయదలచితిని. ప్రస్తుత సామాజికవ్యవస్థను ఎవరూ కాపాడలేరు. దానితో రాజీలేని పోరాటాన్ని సాగించేవే ఈ వుద్యమాలన్నీ. కాకుంటే, ఈనాడు ప్రపంచంలో పెట్టుబడివిధానం, కమ్యూనిజం రెండూ ఏకప్రపంచంలో వుండవచ్చునని, మనుష్యుండు తనలోని విభేదములవల్ల కాకే పెట్టుబడివిధానం నశింపుగాకడం తథ్యమనీ, అయినా అది జరగడానికైనా చాలాకాలం పడుతుందిగనక పెట్టుబడివిధానం కాలూనువారు భయరహితంగా వుండవచ్చునని పోనీఅలు ప్రకటించేవారు, కమ్యూనిస్టుమిత్రులందరూ అయివున్నారు.

శ్రీ హిరేన్ముఖర్జీ - కమ్యూనిస్టుపార్టీ పార్లమెంటరీనాయకుడు – లోకసభలో విదేశాంగ వ్యవహారాలచర్చలో మే 15 వ (1954) మాట్లాడుతూ ఇట్లనెను. "...మన ప్రధానమంత్రి ఉభయప్రపంచాలు శాంతియుతంగా వుండే పద్ధతిని అభిలషించినారు. మార్క్సు, ఎంగెల్సు, లెనిన్, స్టాలిన్, మావ్ సేటుంగ్ ఇంకా కమ్యూనిజంలో సందికులైనవారి రచనలనుంచి, వాక్యాలనుంచి ఇకటెల్లిలావును చెల్లించే మాటలను పొందుపరచగలను. వివే ఈ ఉభయప్రపంచాలవునికి ఇక్లే సాధ్యమని నేను భావించను. సోషలిజం నశించవలసినదని మా విశ్వాసం. కాని చాలకాలంవరకు, నేమీనాడు చూడగలిగినంతవరకు (సుదీర్ఘమైన కాలంవరకు), మనం (ఉభయప్రపంచాలవారము) ఏకప్రపంచంలో వుండగలము.

"కాని పోటీలో, నిజంగా వృద్ధి చెందే పోటీలో, సోషలిజం (కమ్యూనిజం) ముందు కాపిటలిజం నశిపోతుంది. అందులో సందేహం లేదు. నేనిక్కడ మాట్లాడేది ఎంతకా నిజమో, రేపు సూర్యోదయం అయ్యేది ఎంత సత్యమో అట్లే తథ్యంగా సోషలిజం (కమ్యూనిజం) వస్తుంది.

"కాని అందుకై మేము పోట్లాడవలసిన అవసరం లేదని అంటున్నాము. మందుగుండు సామగ్రిని రవాణా చేయవలసినవసరంలేదని అంటున్నాము.

● కొరకు 7-వ పేజీలో

చిట్ చాట్

మల్హర్

ఆకాశంమీద మబ్బులు కట్టుకొస్తున్నాయి. వాతావరణం అంతా ఒక్కసారిగా చల్లబడి ఎంతో ఆహ్లాదకరంగా ఉంది. చల్లనిగాలి-తెమ్మెరలు తెమ్మెరలుగా వీస్తోంది. పైగా సన్నని జల్లు!

మేడమీద నుంచుని ఇంద్రధనస్సుని చూస్తున్నాను.

నా దృష్టి రోడ్డుమీద నడుస్తూన్న మిత్రుడు మద్దాలి రామచంద్రరావుగారిమీద పడింది. చప్పట్లుకొట్టి పైకిరమ్మన్నాను. ఈజీఛెయిర్ తెచ్చి బాల్కనీమీద కూర్చోపెట్టను.

"ఏమండీ రామచంద్రరావుగారూ! మీరు కూడా ఏదైనా పౌరాణికాన్ని తియ్య ప్రయత్నిస్తున్నారాండీ?" అన్నాను నవ్వుతో.

"అచ్చే నేను పౌరాణికాలూ తియ్యను. సాంఘికాలూ తియ్యను. నా అభిమాన చిత్రాలు జానపదాలు"

"మరి 'లోకరికం' జానపదం కాదే..."

"అది నా చిత్రం కాదుగా! ప్రొడ్యూసర్ల కోసం తీసినచిత్రం"

"సావిత్రి, సక్కుబాయి, రామదాసు, విప్రనారాయణ మొదలైన పాతకాలపు ఇతివృత్తాల్ని ప్రస్తుతం మనవాళ్లు చిత్రాలు తియ్యడంమీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటండీ?"

"ఔను. ఆ ఇతివృత్తాల్ని నిర్మాతలు ఎన్నుకోవాలని ఏనాటినుంచో చెప్తున్నాను. చిత్రపరిశ్రమీకదృష్ట్యా చూస్తే ఈ కొత్త అడుగు నాకు మంచిదిగానే తోస్తోంది. నిర్మాత నిలబడడానికి నాలుగు రాళ్లు సంపాదించుకోవడానికి ఎల్లాగో అయితే మీ అభిప్రాయం?"

"ప్రేక్షకుల్ని రెండు దశాబ్దాల వెనక్కి తీసుకు వెళ్లడానికి చూడడం సాహసం అంటాను"

"ఒక్క విషయం మరిచిపోకూడదు. మనం ఈనాడు సాంకేతికంగా ఎంతో అభివృద్ధిని పుంజుకున్నాం. పాత ఇతివృత్తాలకి కొత్త మెరుగులు పెడితే ఎంత చక్కని చిత్రాలో తయారౌతాయో ఆలోచించండి."

"అయితే రామచంద్రరావుగారూ! సక్కుబాయి, సావిత్రి, రామదాసు మొదలైనవన్నీ ప్రఖ్యాత నాటకాలుకదా. అందులో జనరంజకమైన పద్యాలు ఎన్నోఉన్నాయే. మరి ఈ రోజున తియ్యబోతూన్న చిత్రాల్లోకూడా పద్యాలు ఉండాలంటారా?"

● కొరకు 6-వ పేజీలో

కాకర్ల మాక్షయ్యగారి పక్షవాతనివారణీడిపో!
"భువనేశ్వరి" గుళికలు (రిజిస్టర్డు) పక్షవాతం, రుద్రవాతం, చప్పి, తిమ్మెర్లను త్వరలో గ్యారంటీగ కుదుర్చును. మా ఫోటో ట్రేడ్ మార్కుగల సీసా ఔషధము చూచి కొనుడు.
వ్యాధివివరము తెలుపుడు - యింతకుమించినది ప్రపంచంలో లేదు.
ఒక వారమునకు ఔషధము రూ. 7-0-0లు. ప్యాకింగ్ పోస్టేజి వేరు.
"ఆయుర్వేదకేసరి" - "వైద్యవిశారద" "కవిరాజ్" కాకర్ల వెంకటప్పయ్య.
పక్షవాత స్పెషలిస్టు (రిజిస్టర్డు) ఆయుర్వేదప్రాక్టీషనరు - 222, కాకర్లవారివీధి - నెల్లూరు.

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని [రిజిస్టర్డు]
పిల్లల లివర్ అండ్ ప్లీను వ్యాధులను నివారించును
డాక్టర్. పిళ్లా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు-4. ఫోను నెం 85254 రు.
బ్రాంచి- 7, సారంగపాణికోవెల తూర్పువీధి - కుంభకోణము
☞ అన్ని మందుల షాపులలోను దొరకును

మహాత్రిఫలాది తైలము
రక్తపోటు – విద్రారంగం – శిరోభ్రమ – మనోదౌర్బల్యములకు –
* * * *
డాక్టర్ సి. రామయ్యంగారు,
కల్యాశ్రమము — నెల్లూరు.

సకాలంలో లభించని న్యాయంవలెనే,

అధికవ్యయంతో చేకూరే న్యాయంలోకూడా

వాస్తవిక న్యాయం శూన్యమౌతుంది!

ఆంధ్రి హైకోర్టు స్థాపన సందర్భంలో గుంటూరు పట్టణమంతా గత వారంరోజుల నుండి పండుగవేడిగా కళకళ లాడుతున్నది. ఈ వేసవి కాలంలో సాయంత్రిపు గాలి ప్రశాంతంగా చల్లచల్లని సన్నని చినుకులు పడుతున్నాయి. ఆ వర్షం ... ఆహ్లాదకరంగా ... దీంతో బల్లపరుపు ప్రాంతంనుండి ... వేసవి రెండులక్షలయినా ... దాదాపు 60 మైలదూరంలో ... ... ఈ చల్లని వాతావరణం గుంటూరులో ... ఎప్పుడూ లేని అపూర్వమనిపించింది. ఈ ఉత్సవ సందర్భంలో గుంటూరు పట్టణంలోని

భారత న్యాయశాఖా మంత్రి

శ్రీ కైలాసనాథ కట్జూ

శ్రీ ప్రకాశం

ఆంధ్ర ... ప్రారంభోత్సవానికి ఆహ్వానిస్తూ శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారిలా అన్నారు "గుంటూరు నగరం అన్ని పుణ్యమూలక కేంద్రస్థానం ఇక్కడనుండి ప్రజలు ... తెలుగువారు ఎంతోకాలం పట్టుదలతో ... తెలుగువారు చాలా ప్రముఖపాత్రను వహించారు. తెలుగువారి అన్నిరంగాల్లో కీర్తి ప్రతిష్టలు ... ఆ కీర్తి ప్రతిష్టల ఫలితమే యీనాటి ఆంధ్రరాష్ట్రం - యీ హైకోర్టున్నూ".

శ్రీ కట్జూ

"... ... ... ఉన్నత ... న్యాయ ... వివిధ ... రంగ ... ఉంది గాంధీ ప్రతినిధీకం తప్పక ...

న్యాయమూర్తి శ్రీ ఉమామహేశ్వరం

చల్లనివాతావరణంలో గుంటూరులో హైకోర్టు స్థాపనోత్సవం

కాలేజీలు, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు, పార్కులు, మునిసిపల్ కార్యాలయాలు, మొదలైన భవనాల నన్నింటినీ, విద్యుద్దీప మాలికలతో అలంకరించారు, హైకోర్టు భవనం చిత్రపటాల కన్నుల పండువుగా తయారైంది.

న్యాయమూర్తి శ్రీ చంద్రారెడ్డి

విశ్వనాథం, సంజీవయ్య (ఆంధ్రమంత్రులు); సి. సుబ్రమణ్యం (మద్రాసు లా మంత్రి), ఏ. జి. రామచంద్రరావు (మైసూరు లామంత్రి), వి. వి. గిరి (కేంద్రమంత్రి), న్యాయమూర్తులు రాజమన్నారు, సుబ్బారావు, చంద్రారెడ్డి, ఉమామహేశ్వరం, ఆర్. సోమశేఖరరావు (నాగపూర్ హైకోర్టుజడ్జి), కోషీ (తిరువాన్కూరు హైకోర్టుజడ్జి), మాజీ న్యాయమూర్తులు పాకాల వెంకటరమణారావు, ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణ, బి. సోమయ్య మొదలైనవారు వచ్చారు. మద్రాసు అడ్వకేటు జనరల్ శ్రీ వి. కె. తిరువెంకటాచారి, మాజీ అడ్వకేటు జనరలు కె. రాజయ్యర్, సింగపూర్ క్లబ్ వాలా జాన్ మొదలైనవారంతా కూడా హాజరయ్యారు.

ప్రెసిడెంటు ప్రకటన

ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హైకోర్టును గుంటూరులో ఏర్పరచాలని ఆంధ్ర శాసనసభ చేసిన తీర్మానం మేరకు ఈ ఆంధ్ర హైకోర్టును స్థాపిస్తున్నట్లున్నూ, ఆంధ్ర హైకోర్టుకు ముగ్గురు న్యాయమూర్తులను నియమిస్తున్నట్లున్నూ, ఆంధ్రగవర్నరు త్రివేది, రాష్ట్రపతి

శ్రీ తూవాటి గాంధీచౌదరి

బి. ఏ., ఎల్‌ఎల్. బి.,

అడ్వొకేటు, గుంటూరు

టును ఏర్పాటుచేసి భావిస్తున్నారు. న్యాయశాస్త్రపారంగతులైన ఆంధ్ర న్యాయమూర్తులు న్యాయస్థానాలలో వ్యయప్రయాసలను ఏవిధముగానైనా సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించడమనే విషయాన్ని శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. సకాలంలో లభించని న్యాయం మాదిరిగా, అపరిమిత ధనవ్యయంతో చేకూర్చే న్యాయంలోకూడా వాస్తవమైన న్యాయం శూన్యమౌతుందనే చెప్పవలసివుంటుంది.

న్యాయ ప్రాప్తికి అమితధనం ఖర్చుపెట్టాలనడం తప్పుకుండా విమర్శించదగినదే!"

శ్రీ రాజమన్నారు

శ్రీ రాజమన్నారుగారు ప్రసంగిస్తూ, మద్రాసు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఆంధ్ర ప్రధాన న్యాయమూర్తి బంధువులైనందువల్ల, ఈవుభయుల సౌంగన్యాలు, ఉభయ రాష్ట్రాల సంబంధ బాంధవ్యాలకు చిహ్నంగా వుండగలవన్నారు. ఈ హైకోర్టు అవతరణతో నేడు ఆంధ్రరాష్ట్రం సంపూర్ణత్వం పొందిందన్నారు. ఈ వుత్సవాన్ని జరిపించుటకు ఆచార్యవినోబా

● 8 వ పేజీలో

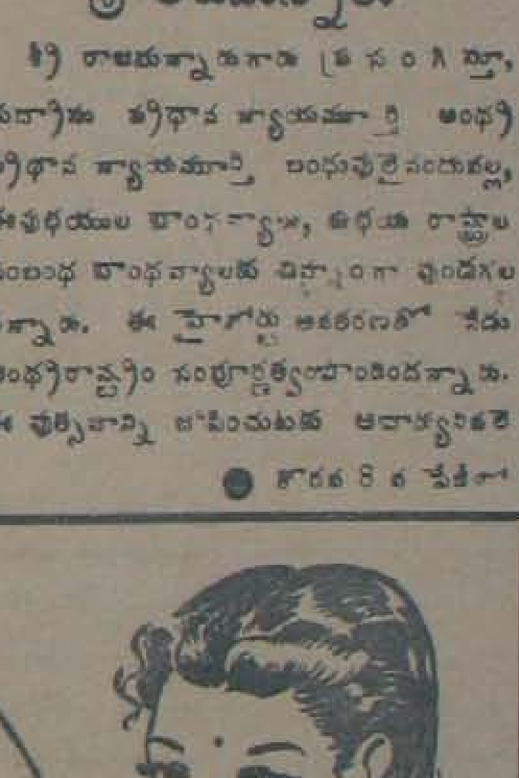

కామినియా నూనె

[రిజిస్టర్డు]

చాలకాలంగా మీకు ప్రియమైనది.

వెంట్రుకలు రాలుటను ఆపి బాగుగ పెంచును. వెంట్రుకల మొదళ్లమీద పనిచేసి వానిని ఆరోగ్యవంతముగా - నల్లగా ఉంచును మెదడును చల్లగానుండి చేయును.

* * *

రెండు అణాల పోస్టుస్టాంపులు పంపిన శాంపిలు పంపబడును.

ANGLO INDIAN DRUG & CHEMICAL Co.,

285, Jumma Masjid - P. O. Box 2082, BOMBAY-2.

Distributors for And... State :- Messrs. Vijaya Agencies,

Nand... Street, Vijayawada. 1-

రాష్ట్రానికి సంపూర్ణత్వం

ఉత్సవప్రారంభం

త్రిమూర్తుల్లాంటి ముగ్గురు బ్రాహ్మల వేద పఠనంతో వుత్సవం ప్రారంభమైంది. వుత్సవం జరుగుచున్నంతసేపు కొంచం పెద్దజల్లు పడుతూనేవున్నది. హైకోర్టు ఆవరణమంతా గోడుగుల మయమైపోయింది. ప్రభుత్వంవారు హైకోర్టు ముందుభాగంలో వేసిన పెద్ద పందిరిని, తోరణాలతోను, అరటిచెట్లతోను, జెండాలతోను అందంగా అలంకరించారు. పందిరిలో దాదాపు వెయ్యిమందికి పైగా ఆసీనులయ్యారు. కుమారి పి. వి. సుబ్బులక్ష్మి వందేమాతరం గేయం శ్రావ్యంగా పాడింది.

పెద్దలు

వేదికపైనమాత్రం పెద్దలంతా ఆసీనులయ్యారు. అందులో ముఖ్యులు:- గవర్నరు, గవర్నరుసతి, గవర్నరు కుమార్తె, ప్రకాశం, సంజీవరెడ్డి,

రాజేంద్రప్రసాదులు జారీచేసిన ప్రకటనలను శ్రీ పుల్లారెడ్డిగారు చదివారు.

ప్రమాణ స్వీకారం

తరువాత గవర్నరు త్రివేది ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ కోకా సుబ్బారావు, న్యాయమూర్తి పులగాని చంద్రారెడ్డి, న్యాయమూర్తి కొండగుంట వుమామహేశ్వరంగార్లచేత ప్రమాణ స్వీకారం చేయించారు.

కట్జూ పలుకులు

తరువాత గవర్నరు చందూలాల్ త్రివేది ప్రకాశంపంతులుగారిని "ఆంధ్రకేసరి" అని సంబోధిస్తూ "కట్జూ పంతులు"గారిని ప్రారంభోత్సవానికి ఆహ్వానించవలసినదిగా శ్రీ ప్రకాశం గారిని కోరేసరికి సభవారంతా మిన్నుముట్టేటట్లు హర్షధ్వానాలు చేశారు.

20 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతిజెందిన
డా॥ డి. అప్పారావుగారి
టాన్సినాల్
TONSINOL
28,500 లకు పైగా టాన్సిల్సు (గొంతు కండలను) ఆపరేషను లేకయే శాశ్వతముగా కుదిర్చెను
40 దినములకు రు 9/- } పోస్టుఖర్చు
20 ,, రు 5/- } వేరు.
అన్ని మందులషాపులలో దొరకును.
టాన్సినాల్ లేబరేటరీ
53, గోవిందప్పనాయకవీధి - మద్రాసు-1

ప్రకటన

వెంకటగిరితాలూకా, వెంబులూరు గ్రామకాపురస్తుడు మైలపల్లి పోలాలత్తుడు ఆయన భార్య క్రిష్ణమ్మ అనువారలవల్ల ప్రస్తుతం సదరు గ్రామ కాపురస్తుడు కన్యాసి వేమంలో వుండు మైలపల్లి వసుస్త్రివాయ అను ఆయనకు తేదీకి 29—4—54 తేదిన వ్రాయబడివుండు జనరల్ పవర్ ఆఫ్ ఆటార్నీని రద్దు పరచడమైనది. గనుక సదరు వసుస్త్రివాయవల్ల యెటువంటి లావాదేవీలు వ్రాయించుకున్నమా సదరు వత్రములు మైలపల్లి పోలాలత్తునిన్నీ, ఆయన భార్య క్రిష్ణమ్మనున్ను బద్ధపరచవు అని ఇందుమూలకముగా ఖండితముగా తెలుపడమైనది.

—మైలపల్లి క్రిష్ణమ్మ, మైలపల్లి పోలాలత్తుడు.

నెల్లూరు అఫిషియల్ రిశీవరుకోర్టులో

I. P. No. 20 of 53 వబ్‌కోర్టు

(1) కేతిరెడ్డి నరసారెడ్డి (వురఫ్) కృష్ణారెడ్డి (2) బల్లేల రామచంద్రారెడ్డి —ఇన్‌సాల్వెంట్లు.

కోవూరు తా॥ పద్మనాభునిసత్రం గ్రామంలోని శ్రీ కుసుమ హరనాధ రైసుమిల్లులో పై ఇన్‌సాల్వెంట్లు కాలూకు 2/3 భాగం పాక్కును 15—7—54 తేది పగలు 2 గం॥కు నెల్లూరులో యీ ఆఫీసుకద్ద హెచ్చుపాటలకు పాటల్ల వేలం వేయబడును. వేలం యిస్తిహారు వరతులు యీ ఆఫీసులో చూడవచ్చును.

— ఎ. యల్. శాస్త్రి—అఫిషియల్ రిశీవరు.

మేడ, స్థళము అమ్మకము

నెల్లూరుజిల్లా, కూరూరు పేటపంచాయతీలో పాఠ్యాలకు తూర్పు వైపునయుండి నెల 1-కి రు 60/-లు అద్దెయిస్తూ పంచాయతీ ఆఫీసు యున్న మేడ, నివేశన స్థలము, తేకుల పెద్దు, వాని పరికరాలు సుమారు రు 25000/- లకు అమ్మబడును గాన కావలసినవారు యీ క్రింది వారితో స్వయముగాగాని, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములద్వారాగాని భోగట్టా చేయవచ్చును.

(1) డాక్టరు ఏ. కొండయ్యగారు, ట్రంకు రోడ్డు, నెల్లూరు.

(2) కె. ఆర్. కె. శాస్త్రి "శ్రీ కనకదుర్గా విలాస్" దుర్గా అగ్రహారము విజయవాడ - 2.

కావలి డి॥ మునసబ్ కోర్టులో

O. S. 255 of 53

గురవం వరికింపా — వాది

పాదర్తి రాఘవయ్య — ప్రతివాది

యీ క్రింద ఆస్తిని 21—7—54 తేదిన యీ కోర్టులో యేలం వేయబడును. కందుకూరు స. రి. లో చేర్చు చాకిచెర్ల గ్రామంలో ప్రతివాది పాక్టు అనుభవం స 461 న పట్టా సర్వే 299 న మెట్టు తీర్వజాస్తి యె 4-8 ట్లు. యీ ఆస్తిలో యె 2-1½ ట్లు భూమి న్ని యింకా కొంత కీ 5—4—51 న సిరిశెట్టి పెదవన్నయ్యకు వ్రాయించియిచ్చిన రు 3000/-లు అనుమానం లోబడి క్రియం రు 1600/-లు.

—వి. సుందరేశం — వాదిప్లీడరు.

జమీన్‌రైతు

9—7—1954 :: శుక్రవారం
శ్రీ జయ ఆషాఢ శుద్ధ నవమి

ఆంధ్ర హైకోర్టు

ఆంధ్ర హైకోర్టు అవతరణ యావదాంధ్ర దేశంలో గొప్ప వుత్సాహమును రేకెత్తింపజేసింది. హైకోర్టు స్థాపనతో ఆంధ్రరాష్ట్రం సంపూర్ణత్వాన్ని పొందిందని చెప్పవచ్చు. యుగాలతరబడి మనదేశంలో న్యాయస్థానములకు ఇనుమడించిన గౌరవ ప్రతిపత్తి యుండినది. ఆ సాంప్రదాయమును బ్రిటిష్ పాలకులు అనుసరిస్తూ విస్పష్ట పాతమైన న్యాయపాలనను నెరపిరి.

గుంటూరులో జరిగిన ప్రారంభోత్సవ సమయంలో డాక్టర్ [illegible] హైకోర్టు గొప్ప సాంప్రదాయాలను, విశేషించి మద్రాసు హైకోర్టు ప్రత్యేకతను కొనియాడడం ఎంతో సముచితంగావుంది. కాలమూ, ప్రజల వైఖరులు మారిపోతున్నాయి. ఈ రోజుల్లో పౌర స్వాతంత్ర్యాలను కాపాడవలసిన బాధ్యత హైకోర్టులపై ఎంతో కలదు. ఆ దృష్ట్యా న్యాయమూర్తుల గౌరవ ప్రతిపత్తులు,బాధ్యతలు కూడా ఎంతో పెరిగినవి. రాజకీయ సిద్ధాంతాలవలె, న్యాయవిచారణ సూత్రాలుకూడ పరిణామం చెందుతున్నవి. ప్రపంచంలో ఏమూలచూసినా అస్థిరత్వం ప్రబలంగావున్న నేడు కుల, మత, ప్రాంతీయ తత్వాలకతీతంగా వుండి హైకోర్టువంటి గొప్పసంస్థను ప్రజలు గౌరవదృష్టితో చూడాలని కోరుతున్నాం.

ఆంధ్ర హైకోర్టు ప్రారంభంనుండి ప్రజల విశ్వాసమును, ప్రభుత్వ (ఎక్సిక్యూటివ్) గౌరవాన్ని పొంది, మద్రాసు తదితర హైకోర్టుల సాంప్రదాయాల కనుగుణ్యంగా వ్యవహరించి, గొప్ప గౌరవ మర్యాదల నందగలదని ఆశించుతున్నాము.

చిత్ర సమీక్ష

రాజు — పేద

'పల్లెటూరుపిల్ల' చిత్రంతోనే సమర్థుడైన డైరక్టరుగా పేరు పొందిన శ్రీ బి. ఏ. సుబ్బారావుగారి చిత్రం రాజు - పేద నిజంగా అందరి ప్రశంసల నందుకుంటున్నది.

చక్కని కథ, సహజమైన సంఘటనలు, హృద్యమైన సంగీతం, ప్రతిభావంతమైన నటన ....వీటన్నిటితో చిత్రం ప్రత్యేకంగా, అద్భుతంగావుంది.

చిత్రంలో చెప్పుకోదగింది రంగారావుగారి నటన - ఈ చిత్రంలో క్రొత్త పోకడలుపోయి, ప్రఖ్యాత హాలీవుడ్ నటులనుగూడా తలదన్నేదా అనిపిస్తున్నది. సుధాకర్ ద్విపాత్రాభినయం బాగుంది. నర్తకి కుచలకుమారి నృత్యకళాకౌశల్యం సందర్శింపచేసింది.

రచనకు సంబంధించి - రంగారావుగారికి చేకూర్చిన మాటలు సహజత్వంగా వున్నాయి. రాజీ నారాయణగారి పాటలు మంచిపాకంలో నడిచాయి.

ఉత్తమ సాంఘిక చిత్రాన్ని ఆంధ్రదేశానికి [illegible]ంచిన సుబ్బారావుగారిని అభినందిస్తు[illegible]

—మా. వి.

పర్యాలోకనం

ఇండోచైనాలో శాంతి అనివార్యం

ప్రపంచంలో శాంతికాముకులు రెండు నెలలుగా కన్న ఇండోచైనాలోని ఎర్రనది డెల్టాప్రాంతం విూయత్ మిన్ల వశంకావడంవల్ల ఆశ్చర్యకరమైన పరిణామాలకు దారితీసింది. ఫ్రెంచి ప్రధాని మెండెస్ ఫ్రాన్సు యుద్ధవిరమణ చర్చలు తీసుకుంటానని ప్రకటించాడుకూడా. వియత్ మిన్, ఫ్రెంచి సైన్యాధికారులు యుద్ధవిరమణసంధికి యుద్ధఖైదీలవిషయంలో జరుగుతున్న చర్చలు త్వరలో నిర్విఘ్నంగా ప్రకటన కావిస్తారని ఆశించవచ్చు. యిది సంధివలమైనకెంటనే ఇండోచైనాలో రాజకీయ పరిష్కారం జరిగితీరుతుంది. ఇండోచైనాలో ఫ్రెం[illegible] పోకల[illegible] శాంతి అనివార్యం కాగలదని ఆశించడానికి యిటీవల ఢిల్లీలో జరిగిన నెహ్రూ చౌఎన్ లై ల సమాలోచనల ప్రభావంతప్ప లేకపోదు.

★

బళ్లారిలో 144 సెక్షను

"బ్రిటిష్ హయాంలో మనలో కొందరు ఆనాటి ప్రభుత్వాన్ని వ్యతిరేకించాం. విదేశీ నియంతృత్వాన్ని ఖండించాం. ప్రత్యక్ష పోరాటానికి దిగాం. కాని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మైసూరు ప్రభుత్వంవలె మూకవుమ్మడిగా పట్టణాలు, పల్లెలమీద 144 సెక్షను విధించలేదు." ఇది ఎవరో అన్నమాటలు కావు. మద్రాసు మాజీ రెవిన్యూమంత్రి శ్రీ హాలహార్వి సీతారామిరెడ్డిగారన్నమాటలు. ఆదినుంచీ బళ్లారి, హోస్, రూపనగుడి ఫిర్కాలు ఆంధ్రనుండి విడదీయరాదని అక్కడి ప్రజలు చేస్తున్న ప్రజాతంత్ర ఆందోళనను అణచుటకు ఫజుల్ అలీకమిషను ఆ ప్రాంతాన్ని సందర్శించనున్న సమయంలో మైసూరు ప్రభుత్వం తీసికొన్న అనుచిత చర్యలేయిది. ఈ అన్యాయమైన ఉత్తరువులను వుపసంహరించుకొని, ఫజుల్ అలీ కమిషను ముందు అక్కడి ప్రజలు స్వేచ్ఛగా తమ అభిప్రాయం ప్రకటించుకోనివ్వడానికి అవకాశంకలుగ చేయాలి.

★

ఇండియాలోని విదేశీ స్థావరాలు

ఒక వైపు ఇండోచైనాలో ఫ్రాన్సు దావు దెబ్బలుతింటూ మాటిమాటికి బయటపడగల పరిస్థితులుఆవరించియుండగా మరోప్రక్క ఇండియాలో ఫ్రెంచి స్థావరాలలో పరిస్థితులు విషమించిపోతున్నవి. ఫ్రెంచి పోలీసులు, వారి రాడీలు ఇండియా సరిహద్దులనుకూడా దాటి జరిపే దౌర్జన్యాలకు మితిలేదు. ఇండియా భూభాగానికి వుదుచ్చేరికి మధ్యగల ప్రయాణ సౌకర్యాలు బంద్ అయిపోయినవి. ఫ్రెంచి స్థావరాలలోని ప్రజల కష్టాలు ఇనుమడిస్తున్నాయి. పెద్ద ఎత్తున అక్కడి ప్రజలు ఇండియాకు వలసవస్తున్నారు. ఫ్రెంచి ఇండియా ప్రజలు వారి నాయకులు అచంచలదీక్షతో విలీనీకరణోద్యమాన్ని సాగిస్తున్నారు. విముక్త ప్రాంతాలను ఇండియాలో కలిపివేయవలసిందిగా కోరుతున్నారు. ఫ్రెంచివారు కాలచక్రాన్నిగుర్తించి తదనుగుణంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని భావించి, యిండియా నిరసనలు తెల్పడం మినహా ఏ చర్య తీసికోలేక పోవడం మాని, అవి యిండియా బలహీనంగా భావించి ఫ్రెంచివారు యుద్ధపరిస్థితులను కల్పిస్తూ కండకావరం ప్రదర్శించడం, మెప్పించే కుపాయాలను అవలంబించడం ఆశ్చర్యాన్ని కల్గిస్తున్నాయి.

గోవాలో పరిస్థితి కూడా పోర్చుగీసు పాలకుల దమననీతికి అక్కడి ప్రజలు గురియౌతున్నారు. జాతీయవాదులను అరెస్టుచేయడం, వారి యిండ్లపైబడి దాడిసల్పడం - నిర్బంధ విధానానికి అద్దంపడుతున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వం నిరసనను తెల్పినా నిప్పును ప్రభుత్వం దానిని ఖాతరు చేసే స్థితిలో లేదు. గోవా యిండియాలోని భాగంకాదని అది పోర్చుగల్ ప్రాంతమని, గోవన్లు భారతీయులు కాదని వాదించడం వింతగావున్నది. కావున త్వరలో యిండియాలోని ఫ్రెంచి, పోర్చుగల్ విదేశీ స్థావరాల సమస్యను పరిష్కరించివేయడం శ్రేయస్కరం.

ఆంధ్రభావతరంగాలు

(మొదటిపేజీనుండి)

తప్పితే, ప్రకాశంగారి ప్రభుత్వం కూలిపోనున్నట్టులేదు. "మా మంత్రివర్గం పిలాంటిదంటే ఒకదారి తెన్నూ వుండదు. ఎల్లాగో అంతాకలసి నడిచేస్తూవుంటాము" యీ విధంగా తన మంత్రివర్గాన్ని గూర్చి ప్రకాశంగారు తామే విమర్శించుకుంటున్నారు, యింతకంటే మనం విమర్శించ వలసినదేముంటుంది?

ఇప్పుడు నియమించిన భూసంస్కరణల సంఘం ఆర్థ్యాల్యలను న్యాయంగా నిర్వహించలేదని మా అభిప్రాయం. ప్రధానమైన యిలాంటి సమస్యవిషయంలో ఏమి పొరపాటు జరిగినా, తీవ్రపరిణామాలకు దారితీస్తుంది. మంత్రివర్గంలో తిమ్మారెడ్డి, సంజీవరెడ్డి ప్రభృతులుండికూడా దీనికెట్లా సమ్మతించారో ఆశ్చర్యంగావుంది. పదవులకంటే, యిలాంటి విషయాలు ప్రధానమని వీరు గమనించలేకపోవడం విచారకరం. కావున ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా, ఆ కమిటీనిమార్చి, యీ సమస్యతో సంబంధమూ, అనుభవమూవున్న సమర్థులైనవారితో, శాసనసభలోని అన్ని పక్షాలనుండి తీసుకొని, కమిటీని పునర్నిర్మించి, తొందరలో భూసంస్కరణలు అభ్యుదయకరంగా ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాము.

ఈ కమిటీ విషయంలో తమ తీవ్రమైన ఆక్షేపణను పార్టీ నాయకుడు సంజీవరెడ్డిగారికి, రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారికి, కొందరు కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులు తెలిపినట్టు తెలుస్తున్నది. అత్యంత ముఖ్యమైన యీ విషయంలో రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కలుగజేసుకోకపోవడం ఆశ్చర్యం కల్గించకపోదు. —మా రాజకీయ పరిశీలకుడు.

ఆరోగ్యానికి బలానికి
పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
జీవామృతం
నరముల పటుత్వమును, కండపుష్టిని, వీర్యవృద్ధిని కలుగచేయుటానికి

ఆయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్
త్యాగరాయనగర్ మద్రాసు-17

నెల్లూరు వార్తలు

[విమర్శకుడు]

దొంగిలించిన కేసులు:- కనిగిరి తా॥ చంద్రశేఖరాపురం, షేక్ మీరాసాహెబును కొట్టి గాయపరచారనీ, దస్తగిరిసాహెబును భూనిదేశానీ - దొంగతుల పెదసుబ్బయ్య వగైరాలమీద మోపబడినకేసును జిల్లా మెజస్ట్రేట్ శ్రీ ఉమాకాంత్ గారు విచారించి తోసివేస్తూ 5-7-54 తేదీ తీర్పుచెప్పిరి. ముద్దాయిలతరఫున కనిగిరి ప్లీడరు ఎ. వి. యస్. సుబ్బారావుగారు వాదించిరి.

నెల్లూరు కోఆపరేటివ్ [illegible] ఎంపోరియం కేసులో జి. శ్రీనివాసు[illegible] అడిషనల్ ఫస్టుక్లాసు మేజస్ట్రేటు 15 [illegible] కఠినశిక్ష, 250 రూ. జుల్మానా విధించిరి. అప్పీలులో జిల్లా సెషన్సుజడ్జి [illegible] తోసివేసిరి.

కుశేదారు పేట [illegible] కిల్లీ దుకాణంలో కోవాటి కృష్ణయ్యవద్ద 8-6-54 తేదీ సారాయి, జింజర్ పట్టుకొన్నట్లు ఆరోపింపబడిన కేసు నెల్లూరు స్టేషనరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి మొన్న 7 తేదీ తోసివేసిరి.

యం. వారాయణగారిమీద ఆ॥ క. ద 155 క్రింద్ పోలీసువారు పెట్టుకొలబడినట్లు చెప్పబడే కేసులో నెల్లూరు అడిషనల్ ఫస్టుక్లాసు మేజస్ట్రేటు 4 మాసాలు శిక్ష విధించగా, అప్పీలులో జిల్లాసెషన్సుజడ్జి శ్రీ ఉమాకాంత్ గారు శిక్షను రద్దుచేసిరి. పై రెండు కేసులలోను ముద్దాయిల తరఫున శ్రీ మంగళగిరి సత్యనారాయణగారు వాదించిరి.

• • •

ఉపాధ్యాయుల విరాళం :- శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయం పెదపిల్లల వసతి శ్రీ ఉపాధ్యాయుల రామచంద్రయ్య గారు రూ 120 లు వార్షిక విరాళమిచ్చిరి. అట్లే సంస్కృత కళాశాలకుకూడ వార్షిక విరాళమిచ్చి సాయపడినందుకు వందనములు. వీరిని యితర దా తలు అనుకరింతురు గాక!

• • •

వాకాటి కిరణ్ రెడ్డి వారిచే రు 500: - పైవారిచే ఒక శ్రీ కుప్పదాత 5-7-54 తేదీ 500 వంపిరట.

కార్యవు ముంచిది, వనిచేసే వ్యక్తులుంటే కారణం లేకుండా పోలేదు.

• • •

అధికారపర్యటన:- నెల్లూరులో పుండిన శ్రీ జి. వి. శిరాస్వామిగారిని కావలి రిజిస్ట్రారుడివిజనల్ ఆఫీసుగా నియమించారట.

నెల్లూరు కమిషనర్ శ్రీ కోటయ్య శ్రావణంగారు 2 మాసాల సెలవు పెట్టారట.

• • •

రైలుక్రింద మరణం:- కొండగిరివాలా శాంతారావు జా స్వాంతులు కాపురి కొండయ్య 2-7-54 తేదీ నెల్లూరు స్టేషన్ వద్ద విద్యాగులు వెళ్ళడానికి క్రిందపడి అక్కడికక్కడ చేయబడ్డాడట. అతనివద్దవుండిన రు 118 లు రొక్కము, గాజులమారలను కోరుకొని లాభపడినట్లు.

• • •

మునిసిపాలిటీల సభ:- ఆథారసభలో అంధ కమిషనర్ శ్రీ మునిసిపాలిటీల వరకు పాల్గొంటారు గారు నెల్లూరు పార్కులో యూనియన్ వారి పిలుపుమీద ఆ ప్రా న్న రు. 11-7-54 సా 5-30 కు నెల్లూరు పురమందిరాన శ్రీ దర్బా కొండయ్యగార్లు అధ్యక్షతన జరుగు సభలో Humour in spoken Telugu అను విషయాన్ని గూర్చి ఉపన్యసిస్తారని అంద రిని ఆహ్వానిస్తున్నారు.

• • •

ఆంధ్ర అధ్యయనమండలి:- 6-7-54 తేదీ ఐద్యావారిపాలెంలో శ్రీ కంచర్ల వేంకటరం వి. ఎ. గారి అధ్యక్షతన జరిగినసభలో ఆంధ్రులో

ఏట్లో మరణం

ఈదినం (9 తేది)మధ్యాహ్నం క్రొత్తగా తవ్విన వాగులో కర్నూలు ఆర్. యస్. మణి అనే యువకుడు మరొకరితో పెన్నా నది బ్రిడ్జివద్ద స్నానంచేస్తూ మునిగిపోయి మరణించాడు.

మరణించి రాజకార్యకర్తలుగూర్చి శ్రీ కోట వెంకటరంగంగారు ప్రసంగించారట.

• • •

ఋత్వి హెడ్మాష్టర్:- వీరిని గూర్చిన గ్రంథం పెరుగుతున్నది. ఈ రధ్యకంటే కొందవ్యయంగా ట్రాన్స్ఫర్ కోరడంగాని, లేక బోర్డువ్వవులాఫీసువారు వీరిని శ్రీకాంకోట

శ్రీ తూమాటి గాంధీచౌదరి

గుంటూరునుండి 'జమీన్ రైతు' వారపత్రికకు శాశ్వత ప్రాస్తున్న యువక న్యాయవాది

వంటి దీపులకు మార్చడంగాని బాగుంటుంది కదూ!

• • •

గుంటూరుకు బదిలీయగుదురు:- నెల్లూరు న్యాయవాదులు శ్రీ సానికొమ్మ మాలకొండారెడ్డి, ఆమంచర్ల గంగాధరరావు, కలిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి, యం. వి. భాస్కర్ గారలు గుంటూరు హైకోర్టుకు యేగుదురని వినికిట.

• • •

స్పెషల్ రెంటుకోర్టు:- ప్రాక్టీసు చేయని న్యాయవాది శ్రీ గాదెపల్లి ఆదిశేషయ్య గారిని వర్దయ్యడుగారు, ఉపాధ్యక్షులుగారు నియమించారట. ఇక వారివిశదమ్ము నిరూపణ కాకగలుగుతున్నది

• • •

ప్లానింగ్ కమిటి మీటింగు:- జిల్లాప్లానింగ్ కమిటి సమావేశం, రాష్ట్రపాడులో 28-6-54 తేదీ జరిగింది. కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు పెంటరి కాలం టునలో 1½ లక్షలు ఖర్చుతో కుటీర పరిశ్రమలు నెలకొల్పుటకు తీర్మానించారట.

• • •

వనమహోత్సవం:-3 వ తేదీ ఉదయం కలెక్టరాఫీసులో వనమహోత్సవం జరిగింది. కలెక్టరు పెర్సనల్ అసిస్టెంటు శ్రీ రామారావు గారు అధ్యక్షతవహించారు. కలెక్టరాఫీసు అవరణంలో చెట్లు నాటడం జరిగింది. మరి ఆ జిల్లా వ్యవసాయశాఖ అధికారి మున్నగువారు, మాట్లాడిరి, ఇంతవరకూ వార్తాపత్రికలు ఈ మహోత్సవాలు లాంఛనప్రాయంగానే మారిపోతు జరుగుతున్నది. అట్లా గాకుండా యిక నిర్మాణాత్మకంగా జరగడం అవసరం. జిల్లాలో ప్రతి గ్రామానికి ఒక తోపు వున్నట్లు చెయ్యాలి లో కవ

తయారుకుండిగాని చెట్లనన్నీ కొట్టివేయబడివుయున్నవి. గతవ్న మెంటు పారంభోత్సవ భూముల్లో యిలాగాటి నరుకరంగా చెట్లను వరికి కేస్తున్నారు. కేవలం వంటచెరుకు కనికరణ్యాలి భృత మాలుదక్క ఫలవృక్షాలు కోవీని నరకకుండా మొందు గానవం కేవలనీయున్నది. కవకుకూలో త్సవ వారంలో లాంఛనప్రాయంగా గానుండా అన్ని గ్రామాలలో చెట్లు నాటేటట్లు చూడక లేదు. రోడ్లప్రక్కనంతా, మున్సిపాలిటీలలోను సెలుకులను చెట్లు నాటించవలెను. అన్ని స్కూళ్లలోను విధిగా యీ వారం చెట్లు నాటే యేర్పాట్లు జరగవలెను. అప్పుడుగాని యీ ప్రయత్నంయొక్క శ్రీ రోజా జనం గుకుంగదు. మొన్నటి వరకు రైతులకు సంబంధించిన ఒక్క పురుగుకూడ రాలేదు. పెద్దరమొట్లకు తవ్విన కిల్ల గాయలు వచ్చేగాని అంతకంటే వాని ప్రయోజనం యేమీ కనుపించలేదు. ఇక ముందయినా వీని ప్రయోజనాన్ని సాధింతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

• • •

గూడూరు దాక్టరు:-గతవారం చేసిన ప్రకటించిన విషయంమీద ప్రజాభిప్రాయం వ్యతిరేకంగా వున్నట్లు బకు తెలుపుతున్నారు. గాని చేసిన విచారించవలసినదాని రాష్ట్రభాగం నుండి రోగులకు ఉపయోగిస్తున్నట్లు ముందిసారిదగ్గ మాట లేదువుతుభాల వినవస్తున్నది.

సీతారాంపురం ఎస్టేటు ఫారెస్టులోని కట్టెలు

10 లక్షలకు పాయ్యేదాన్ని 9 వేలకు అమ్మినారని విమర్శ

ఉదయగిరితాలూకా సీతారాంపురం ఎస్టేటుకు సంబంధించిన 26 వేల యకరాల ఫారెస్టులో కట్టె కొట్టుకొనుటకు మ దా వు దర్ యెటాసఫ్ సాహెబుగారికి సాలుకు 9 వేలకు లీజు యిచ్చినారని, వేలంలో 10 లక్షలకు కొనుటకు సిద్ధంగా వుండినారని, వీరికి ఆఫీసు గుమాస్తా, ఎస్టేటు మేనేజరు గారికలని, జిల్లా కలెక్టరు ద్వారకనాధ్ అని ఒక స్థానిక పత్రికలో విమర్శ చేయబడింది.

ఆ విషయం విచారించగా యీ ఎస్టేటును 25-2-54 తేదీ ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసికున్నదని, అంతకుముందే జమీన్ దారు రెంటుకిని రాజాగారు 1-1-54 నుండి 31-12-54 వరకు ఒక సంవత్సరానికి కట్టె 9 వేల రూపాయలకు, కవుఖ పుల్లరి 9 వందల రూపాయలకు కవుకుకు యిచ్చియుండినాడని, ఎస్టేటును స్వాధీనం చేసికొనునాటికి లీజులు అమలులో వున్నట్లుయుంచే ఒక సంవత్సరం తరువాత విరమింపడంగా పాత లీజులను పొడిగించవచ్చునని రివిన్యూబోర్డువారి ఉత్తర్వు ననుసరించి యీ సంవత్సరం అనుభవ వరకు పాతలీజులను పొడిగించుటకు కలెక్టరు అనుమతి యిచ్చినట్లు, ఇందులో కలెక్టరు పొరపాటేమీలేదని తెలుస్తున్నది.

గాని జమీన్దారు గారిటెనని రెంటుక అడవుల్లోని కట్టెలంతా కొట్టుకొనుటకు కవుకుకు యిచ్చివున్న కృదయు అట్లాయిచ్చిన ప్రారంభకాలం ఎస్టేటు స్వాధీనం చేసికొనునాటికి ఒకపూటం మొందునుంచి[illegible] అయినపుడు, అడవిపై క్రయం 10 లక్షల దేశిక 10 కేలకు లో[illegible] యిచ్చినట్లు తెలిసినపుడు అది నిజమైతే ప్రభుత్వం దీని అవిట్టి వుంచవలసింది. ఇట్లా జరగడమువల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆ [illegible] అడవులంతా [illegible] జమీన్దార్లంతా అన్న [illegible]

రిజమాధ్యాల అక్రమ లాభాలు పొందిరి యున్నారు. ఎన్నో యితరుల తీర్మానాలు రద్దుచేసి, గనుల పాట్టాలను పొందియున్నారు. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం అలాంటి విషయాల్లో తగినచర్య జరపడం అవసరమని భావిస్తున్నాము.

విజయవాడ సబ్ కోర్టులో

O. S. 23 of 51. E. P. 57 of 53.

మాదల కూర్మనారాయణ — ప్రొప్రయిటరు.

(1) బుజ్జి కోటయ్య
(2) బుజ్జి కనకయ్య
} ప్రతివాదులు

ప్రతివాదుల తాలూకు దిగువ వదహరించిన షెడ్యూలుదాఖలా స్థిరాస్థిని 19-7-54 తేదీన కోర్టువారు పై కోర్టులో బహిరంగవులా వేలము వేయుదురు.

షెడ్యూలు:- కృష్ణా జి॥ గన్నవరం సబు రిజిస్ట్రారు యిలాకా కనపావులూరి గ్రామంలోని ప్రతివాదుల స్వాధీన పాట్టాభూములలోనున్న ట్టి స్థిరాస్థి వివరము:-

(1) 1-వ ప్రతి యిల్లు, స్థలంకు హద్దులు:- [తూ] అలూరు వెంకటసుబ్బయ్య వగైరాల గోడ [ప] తిరుమల నాగయ్య తిరుమల సుబ్బయ్య వగైరాల గోడ [ఉ] అలూరు పున్నయ్య తిరుమల సుబ్బారావుస్థలం [ద] దాగుంటి తిరుపతయ్య వగైరాల ఖాలీభూమి. యీ హద్దులమధ్య నున్న 0-14 లు భూమి ఇందులోవున్న 6 దూలములు తాటాకుల యిల్లు. ఇందులోవున్న మయ్యన్ని యేతకర్ర కలప సామానులతో సహా సర్కారుపాట రు. 600/- లు.

(2) 2-వ ప్రతి స్థలంకుహద్దులు: [తూ] దారి స్థలం [ప] తిరుమల నాగయ్య తిరుమల సుబ్బయ్య గోడ [ఉ] 1-వ ప్రతి స్థలం, యిల్లు [ద] అలూరు లక్ష్మయ్య గోడ. యీ హద్దుల మధ్య నున్న చ. గ. 60 లు స్థలం సర్కారుపాట రూ. 60-0-0 లు.

(3) 3-వ ప్రతి సాగుభూమి హద్దులు: [తూ] బుజ్జి చినకోటయ్య వగైరాల స్థలం [ప] దవాదారి [ఉ] దవాదారి [ద] తిరుమల సుబ్బయ్య స్థలం. యీ హద్దులమధ్య నున్న 0-5 లు స్థలమున్ను ఇందులోవున్న 9 గంధములు లోగల 3 గంధములు కెడల్యాగుల పెద్ద రాతిగోడ యింటిసరాతితో కట్టబడిన మేటు కొటి. మేటుకొటిలో 1-వ ప్రతివాదికి వుండు కొన్న హాయంలు 1/3 వాటాలో ఒక వూట సీటిపాక్కున్ను, సీటి గాలి వ పాక్కున్ను సర్కారుపాట రూ. 300/- లు.

కృష్ణాజిల్లా నూజివీడు సబ్ రిజిస్ట్రారులోనేరిన పోతవరప్పాడు గ్రామంలోని ప్రతివాదుల స్వాధీన పాట్టాభూములలోనున్న ట్టి స్థిరాస్థి వివరం:-

(1) 4-వ నంబరు పట్టాదాఖలా 5-వ నంబరు ప్లానులోచేరిన బీరాయిభూమికి హద్దులు: [తూ] దాదుగుళ్ల రాజయ్య గారిస్థలం [ప] బుజ్జి కనకయ్య తాలూకుభూమి [ఉ] కనపావులూరి ఒక్కో రవా వారి [ద] 1-వ ప్రతివాది తా॥ యీ వివరంలో మిగతా భూమి యీ హద్దులమధ్య 1-0 లు బీరాయిభూమి సర్కారుపాట రు 900/- లు

(2) 4-వ నంబరు కట్టాదాఖలా 5-వ నంబరు ప్లానులోచేరిన మెటకాళి హద్దులు: [తూ] దాదుగుళ్ల రాజయ్య స్థలం [ప] బుజ్జి కనకయ్య భూమి [ఉ] దాదుగుళ్ల రాజయ్యభూమి [ద] దాదుగుళ్ల రాజయ్యభూమి. యీ హద్దుల మధ్యనున్న మహా యీ 0-6 లు స్థల[illegible] దు[illegible] 7 గంధములు [illegible]

ప్రభాతప్రెస్-నెల్లూరు

అట్టపెట్టెలు – రబ్బరు స్టాంపులు, లితొప్రింటింగ్ – కలర్‌ప్రింటింగ్, పుస్తకములు – పెండ్లిపత్రికలు

అన్నిరకాల అచ్చుపనులు

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్యూటు నెం 368 / 1951 రు.

సామి శేషాచలంశెట్టి —వాది.

(2) జాగిశెట్టి కొండయ్య —ప్రతివాది.

యీ నెంబరులో ఇందుక్రింద వివరించబడిన స్థిరాస్తిని 14–7–1954 తేది పై కోర్టువారిచేత యేలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:- కావలిగ్రామం నెం 3 రు వార్డు డోరు నెం 290 రు గల పెంకుటియిల్లు. కాలీస్థలం హద్దులు:- [తూ] రోడ్డు [ద] పొన్నూరు శేషయ్యస్థలం [ప] పొన్నూరు బసవయ్యగారి స్థలం [ఉ] జాగిశెట్టి నారాయణస్వామి యింటి స్థలమునకు యీ యింటి స్థలమునకు మధ్య వున్న ... గోడ ... ప్రహరిగోడ ... యీ హద్దులలోని 3 అంకణముల పెంకుటియిల్లు యింటికి [తూ–ప] వున్న పెంకుటిపంచలు 2 అంకణములు యింటికి అమర్చిన దూలాం పైకప్పు సామానులు, తలుపులు, ద్వారబంధములు, కిటికీలు, యిండ్లవరుగుస్థలం యిండ్లకు [తూ–ప] వున్న కాలీస్థలం షుమారు 10 అంకణములు. సర్కారుపాట రు 500/- లు.

—ఎ. వి. శేషగిరిరావు - వాదిఅడ్వకేట్.

రెడ్డి అండ్ కో

(రిజిస్టర్డు)

H. O. గోపాలపురం [తూర్పు గోదావరిజిల్లా]

కుష్టు — బొల్లి

సుఖరోగాది చికిత్సానిపుణులు

కేటలాగు వుచితము.

— విజ్ఞప్తి —

మహాశయులారా!

నెల్లూరు మరియు చుట్టుప్రక్కల జిల్లాల వారి సౌకర్యార్థం మా బ్రాంచి ఆఫీసు నెల్లూరుటవునలో ... వీధిలో పెట్టియున్నాము. మా కంపెనీ ఔషధములు కేటలాగులలో నిర్ణయించియుండు ధరలకే మా నెల్లూరు బ్రాంచిలోకూడా తగు సలహాలతో మా ఔషధములే విక్రయించబడును. మావద్ద శిక్షణపొందిన తగు అనుభవశాలిని నెల్లూరు బ్రాంచి మేనేజరుగా నియమించి యున్నాము. కావున మా ఔషధములు కావలసినవారు పై బ్రాంచిలో పుచ్చుకొనుట లాభకరము. వృథాశ్రమ, ఖర్చులు లేకుండును.

భయపడకండి

సమస్త దురభ్యాసములకు, నపుంసకత్వం, సుఖరోగములు, నరాలపటుత్వము తగ్గుట మొదలైనవ్యాధులకు

డా॥ డి. అప్పారావుగారి సలహాపొందండి.

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు రహస్యంగా వుంచబడును.

53, గోవిందప్పనాయకవీధి - మద్రాసు-1

...గ రత్నాకరము

...సుకుడగినది ...

మన సరిహద్దులలోని కొండజాతులు

కల్లు, కర్ర లేకుంటే పెండ్లికాదు!

— శ్రీ —

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య

హిందూదేశంలో వుండేటటువంటి 2½ కోటి ఆదివాసులలో అతి పురాతనమైన జాతులు కొన్ని క్రమేణా నశించి పోతున్నాయి. అటువంటివారి క్షీణతకు కారణాలు విచారించేటందుకు యిండియన్ గవర్నమెంటు యింతవరకూ ప్రయత్నించలేదు. నీలగిరిలోవుండే తోడాలు జనసంఖ్య నుండి 400 కు తగ్గిపోవుటకు కారణం యూరోపియన్లతోటి సుఖవ్యాధి సంబంధాలని కొందరి అభిప్రాయం. కొన్ని లక్షలనుండి 4000 కు నల్లమలలోని చెంచులు క్షీణించడానికి అప్పటి మలేరియా ముఖ్యకారణమని వైద్యశేఖరులన్నారు. పశ్చిమబెంగాల్ కు ఉత్తర పొలిమేరలో 330 మంది మాత్రమే ఆసపుఖ్య... ...తి కల నుండి కందలమీరిగి, కందలమండి వనుల్లోకి వెడిపోవడానికి ముఖ్యకారణం చుట్టూ కమ్ముకొని యుండే అరణ్యప్రదేశాలలోని అడవిమృగాలని అప్పటి ప్రభుత్వం అనుకొంటున్నది. సిక్కిం రాజ్యానికి దిగువ డార్జిలింగుకు వుత్తరాన వుండే లేప్చాజాతి, ఉత్తరప్రదేశానికి పశ్చిమోత్తరాన హిమాలయాలకు వెందటి కదపమైన నివసించే కోల్టాజాతి నశించడానికి వారిలో ప్రబలివుండే పాండవవివాహం (బహు భర్తృత్వము) కారణమని అందరి అభిప్రాయం. దీనిని పరిశీలించినట్లయితే ఇందులో ఏదీకూడా మూలకారణంగా కనబడదు. కాని కొంతవరకు కారణభూతంగా కనబడకపోదు. చెంచుల్లో బహు భర్తృత్వం లేదు. కాని జాతిక్షీణత తప్పలేదు. దేశంలోని కొన్ని 'గొప్పకులాల్లో' సుఖవ్యాధులు నాటికి సాధారణమే గావున్నా పుట్టుకలు అంతరించలేదు. శాస్త్రజ్ఞుల నిశితమైన విచారణ జరిగితేగాని నిజము తేలదు.

పెండ్లిండ్లు ఉన్నట్లా? లేనట్లా?

మనదేశములోని కొన్ని ఆదిమ జాతులలో వితంతువైన అన్న భార్యను తమ్ముడు విధిగా గ్రహింపవలసియున్నది. వాలి నిజంగా చచ్చాడని నమ్మిన సుగ్రీవుడు (ఆదివాసులరాజు - వానరరాజు) తారను 'వుంచు'కున్నది అందుకే. ఈ కారణంచేత మానవమాత్రుడైనభగవంతుడు చెట్టు మాటునుండి వాలిని సంహరించినప్పటికీ. ఈ ఆచారం ఉత్తరదేశంలో వుండే (వింధ్యకు ఉత్తరాన) యూపత్తుమండి ఆదివాసీలు పట్టింపుగా ఆచరిస్తున్నారు. అగస్త్యమహాముని సంతతివారయిన దక్షిణాత్యులకు ఎంతమాత్రం గిట్టింపైనా ఇంకటితో ఆగలేదు. జాన్సర్ బావార్ ప్రదేశంలో వుండేజనం పెద్దన్న భార్య తమ్ముళ్లందరికీ విధిగా యిల్లాలని శాస్త్రంగానే నిర్ణయించుకున్నారు. అంతటితో ఆగక పాండవుల సంతతివారమని సమర్థించుకున్నారు. వీరిలో తమ్ముళ్లు వేరువేరు వివాహాలు చేసికోవచ్చు. వారిని అన్నదమ్ములు ఉమ్మడి ఆస్తిఅయినా మాదనకూడదు అర్జునుని సుభద్రవలె, భీముని హిడింబి (అస్సాంలోని మిక్కిర్జాతి ఆడపడుచు)వలె. ధర్మరాజుకు ప్రత్యేకవివాహానికి హక్కు లేనట్లే యీ ప్రాంతంలోని బ్రాహ్మణులలో, క్షత్రియులలో, కోట్టాలలో వుండే అగ్రజులకు అధికారం లేదు. వున్న కొద్దిపాటి ఆస్తిపాస్తులు కలలను లట్టే సంపకం.

ఇటువంటి వివాహాలు రామ్నాథపురం (తమిళనాడు) ప్రాంతంలోని మాడులక్ష్మి మరవములకు, నీలగిరిలోని తోడాలకు, మలబారు ... కొండజాతులకు బహుభర్తృత్వం ...40 సం॥వరకు వుండేది కాని క్రమేణా ...టికి వద్దివారిలో, యూదావాదు...లలో, ఎరుకలలో వితంతువుకైన తనివెవుసంసారయోగ్యంగా చేసుకోవడం చూస్తూనే వున్నాము. పెండ్లికి ఒకటెంతు కేటుంతా వున్నట్టే. ఈతంతు వెండటి సంబంధాలకే. ఆదివాసులలో వివాహాలు ఐచ్ఛికపూర్వకంగా జరుగుతాయి. తరువాత సంబంధాలకు యిదే మినహా యూపత్తు కార్యక్రమమవుతుంటుంది. వివాహం లేవంతమాత్రంచేతనే ఆస్తిపాస్తులలో ఆ విధంగా పుట్టినవారికి హక్కులేకుండాపోదు. వెండటిపెండ్లి విధాతమైనవారికి యూనాదులలో రెండోపెండ్లి అంటూవుండదు. వివాహలకు హిందువులలోవలె విచారణలు, వెలులు వుండవేవుండవు. కోయలకు, గోండులకు, సవరులకు, గోండోవళ్ల (ఒరిస్సా) కు బొట్టుగట్టే వివాహాలు అత్యంత సర్వతం. మారియా (బస్తరు)లలో పెరిమించిన స్త్రీ పురుషులు చెప్పకుండా వెన్నెల రాత్రిలలో అడవిలోకి పారిపోతారు. ఆకు అలవాటు తింటూ నిబిడమైన నీడలలో పైమరచి నిద్రిస్తూ, కొండచెన్నెలలో రాత్రిపూట లమలేవిస్తూ అడవి వెన్నెలను విరగబూచిన పువ్వుల సౌరభాన్ని, అడవిమృగాల కాల్చిన మాంసాన్ని, కంచుమాలాలను తనివితీర ఆరగించి సాక్షి పోలీ జాలుగవరోదా కవుంటలు తాము గాని, స్నేహితులు బంధువులు కనుక్కొని పిల్చి వచ్చి వారిద్వారాగాని, మెల్లగా యిల్లు చేరతారు. పదిమంది చేరి పెట్టకలసిన చీవాట్లు చాలుగా పెట్టి 'వెనుక చింతించుటచే రిత్తను' కాబట్టి గట్టిగా మాడుమార్లు పేస్తారు. చాల అరుదుగా అన్న చెల్లెండ్లకు, అవ్వ మనుమలకు యిటువంటి వివాహాలు జరుగుతుంటాయి. వాటిని సంఘము ఆమోదిస్తూ వుంటుంది.

కల్లు, కర్రి లేకుంటే పెండ్లికాదు

ఖోండుల్లోను, సవరుల్లోను, త్రైగాల్లోను పెండ్లికొడుకువారు వారిపోడాకు తగినట్లు యూకొ, మాకు తంట్లుకల్లు మనం అప్పచ్చు అరికేటీలు తీసుకుపోయినట్లు పెండ్లికూతురింటికి ఎత్తించుకొనిపోతారు. ఇంటిముంగిట వరుసగా కుండలనింపి కూర్చొని తాంబూలాలు సేవిస్తూ వుంటారు. తప్పిన మనువు యిష్టంలేకపోతే కుమార్తెవారు వేసిన తలుపు తీయనేతీయరు. సమ్మతించినట్లయితే మగవారంతా కర్రిలతోను కొని కుమారునివత్తంవారి పైనపడి కొట్టిపోతారు. అంతటితో కుమారుడివాండ్లు వసుగర్తదం, వారిని పూరి కాలిపేరలకు తవుచడం కల్లుకుండలను ముక్కలుచేయడం యీరకమంతా జరుగుతుంది. ఈప్రకారంగా రెండువవాలిరూవా జరిగితీరవలెను. మాడవవాలిరూవా మల్లీ యిదే విధంగా "కానుకల"ను తెచ్చినపుడు రెండు పక్షాలవారు తాంబూలాలు మార్చుకొని వరకుల్లాపాలు చేస్తూ చుక్కమిసులుకుండా తెచ్చిన కుండల నన్నంటినీ ఖాళీచేస్తారు. ముహూర్తాన్ని నిర్ణయించుకుంటారు. అటుల కొన్నాళ్లకు వివాహామౌతుంది.

కొడుకున్నా భార్యే

డార్జిలింగు ఉత్తరానవుండే సిక్కింరాష్ట్రంలో 25 వేలమంది 1948 లెక్కలనుబట్టి లేప్చాలు వున్నారు. వీరిలో తమ్ముడికి ఎండను తనివలెంచే అంటరాలోను, వాండ్ల చెల్లెండ్లతోను సంభోగించే స్వాతంత్ర్యం సంఘం కట్టుబాట్లకీ వ్యతిరేకమున్నది. కాని మరదండ్లతో యిట్టి సంభోగం చెల్లదు. ఇదేవిధంగా చిన్నాయన భార్యలతోను, వారి చెల్లెండ్లతోనుకూడా ఒకడు భోగించవచ్చు. అట్టి స్త్రీలకు వివాహాలు అయి వున్నా యీహక్కుకు అడ్డములేదు. రాదంటే నిర్బంధించవచ్చు. ఈవిధంగా బుట్టిన సంతతికి ఎట్టి న్యూనతలేదు. ఇంటికొచ్చిన కోడలుకూడ సంతా నోడ్డికి కోలవలసినదే.

ముహూర్తాలు, కర్మాంతరాలు

యూనాదివాండ్ల పెండ్లి అభిషేకము ... అంటుంటే నిరవధిలూదదని అర్థం. ఆదివాసులలో వారిజాతకర్మలుంతగా వుండవు. వెన్నెలరాత్రులలోనే యూపత్తు వివాహాలు, చేప్టాలలోను, సంతానులలోను పెండ్లిండ్లకు కర్మంతరాలకు ఆబోటమ నడుపుతారు—బైబిల్లో తప్పిపోయి కొన్నాళ్లకు యింటికి తప్పినకుమారుడికి తండ్రి చేసినట్లు. రక్తంచింతే గాని భార్యభర్తల గృహప్రవేశ మహోత్సవానికి సంతాన మిహ్నాలు ఏర్పడదని ఆదివాసుల గట్టినమ్మకం. పిల్లమిత్రులైన గోండు వివాహాంకోజన ఊరికి సిద్ధమైన ఇద్దరు కమ్యూనిట్టులను అందుకే పురికొల్పించింది.

యూనాదులలో పెండ్లిండ్లు ఎంత ఆనందమయంగా వుంటాయో కర్మాంతరాలుకూడా అంతే. ఈవిధంగా విపరీతమైన శిశుహత్య జరగడంవల్ల ఆదివాసులసంతతి రనపష్టం. యూనాది వివాహాలలో బంధువులలో బంధువులెవ్వరూ కట్టి దేమల తో రాకూడదు. కనీసం పీడికను చిట్యాం, ఒకసారపిండ తేత పట్టుకవచ్చి యింటిలో ఒకమాల పోసినదిప్యకు చేస్తూవుంటారు. తర్వాత బంధువులకు జాలుగము గులు మందుగా కాలాలు, కప్పెట్టలో వడిదిరుమ్మనిస్తారు. దుట్టాల దాపోడాను లట్టి వుంటుంది ఎంతదూరం నుండుకుపోయి సత్కరించవలసిందీ పిక్కుక్క అడుగుకు ఒక్కొక్క పాగిడింపు యూనాది పాలోహితులు జరిపిస్తూ వుంటారు. ఒక్కొక్క పాగిడి పుడు ఒక్కొక్క అణా రాలుస్తూ వుంటారు. నెల్లూరుజిల్లా పంటరెడ్ల యిండ్లలో యిట్లే చనిపోయినట్లు.

కాలం జరిగేకొద్దీ

యుగాలు మారేకొద్దీ సంఘాలుకూడా మారుతున్నాయి. నైజస్థితిపోయి కృత్రిమానికి దారితీస్తున్నాయి. బూటకము, దుబారా కరకట్నాలు మన వివాహాలను మలిన పరుస్తున్నాయి. ఆదివాసులలోకూడా యిటువంటి ఆంభాలు, పరిగల్యాలు లేకపోలేదు. మానవుడి జీవితంలో వివాహం అత్యంత ఆనందదాయకమైన ముహూర్తం, మరపురాని మాధుర్యం, పునరుకలేని పావనం. పవిత్రమైనటువంటి యీ ఆనందసమయంలో పరువథ, ఇల్లు గుల్లచేసే వరదక్షిణాలు, ఉత్సవాలను పెద్దించే కారాలకర్తన, నానాటికి మొగటు పుట్టిస్తూ మలిన పరుస్తున్నాయి. ఈ దురాచారాలను ఎదగకుండా ఎన్నో వేల సంవత్సరాలనుండీ ఒకేవిధంగా వుంటూవున్న ఆదివాసుల ఆచారంలో మనం నేర్చుకోవలసినవెన్నో కలవు. అందులో వివాహాలకు సంబంధించినవి ఎన్నో వున్నాయి.

—

జమీన్‌రైతుచందా

సంవత్సరంచందా	6—8—0
అర్ధసంవత్సరంచందా	3—4—0
విడిప్రతి	0—2—0

ప్రశ్నోత్తరావళి

అన్నిప్రశ్నలు సినిఎడిటర్, జమీన్‌రైతు, 17 (రూమ్ నెం. 6) నటేశయ్యర్‌రోడ్డు మద్రాసు 17 అనే అడ్రసుకు పంపవలెను. ప్రశ్నలు చిత్రపరిశ్రమకు సంబంధించి, నవ్యమైనవిగా వుండవలెను.

—సం. జ. రై.

వి. వెంకటరెడ్డి　　　　గూడూరు

ప్ర: కృష్ణవేణి ప్రారంభించిన "లేడీడాక్టర్", టి. కె. ప్రొడక్షన్స్ "పాలేరు", దయాళావారి "రిక్షావాలా" చిత్రాల్ని ఇహ ప్రేక్షకులు చూడలేరా?

జ: లేడీడాక్టర్ మాత్రం పునఃప్రారంభమైంది. పాలేరు, రిక్షావాలాలు డబ్బాల్లో పోయిగా వున్నాయి, పారలౌకమ్యాపారంలా దల్బారి పారించేసి!!

* * *

సి. ఆర్. కె. రావు　　　　బళ్లారి

ప్ర: అనార్కలి సంగీతాన్నిగురించి వ్రాశారు కదా. ఆ చిత్రనిర్మాతలు పాటించారా? మీరాశలు మీవే. వారిపోకడ వారిదే. కాదంటారా?

జ: సద్విమర్శని గౌరవించడం ఆదినారాయణ రావుకే, అంజలికే తెలుసు. అనార్కలి విడుదల అయింతర్వాత జమీన్ రైతు సూచన వృథాఅయిందో లేదో చూద్దురు గాని.

* * *

గోవర్థనగిరి　　　　విజయవాడ

ప్ర: తనవిర్మాతలు చాలామంది ఒక్కసారిగా తీసిన పౌరాణిక చిత్రాల్నే తియ్యడానికి కారణం ఏమిటో సెలవిస్తారా?

జ: ఎడతెగని నిరాశలలో, అంతులేని నిస్పృహలో కొట్టుమిట్టాడుతున్న నిర్మాతలు కొత్తకథల్ని పట్టుకొల్పుకొని కేవుల్లనీ, పతివ్రతల్నీ, ఆత్మల అరల్లనీ, అనంతవాళ్ళనీ ఈ 1954 వ సంవత్సరంలోకి లాక్కొచ్చి నాలుగురాళ్లు సంపాదించుకుందామనుకుంటున్నారు, అంతే.

* * *

వై. గోపాలరావు　　　　సూళ్లూరుపేట

ప్ర: వాహినీవారి "మల్లీశ్వరి" అడవి బాపిరాజుగారు కృషిచేసిన ఇతివృత్తమని తెలుస్తోంది. దీని నిజానిజాలు జాగ్రత్తగా కనుక్కొని వ్రాయగలరా?

జ: త్వరలోనే వ్రాస్తాను.

* * *

ప్ర: విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారిలాంటి వుత్తమరచయితని తెలుగు ఫిలింఫీల్డువారు వుపయోగించుకోక పోవడానికి కారణం ఏమిటండీ?

జ: విశ్వనాథవారు హాయిగా జీవించడం మీ కిష్టంలేదా స్వామీ?

* * *

. రాధాకృష్ణ　　　　కావలి

ప్ర: "కన్యాశుల్కం" ప్రారంభించబడిందా? లేదా?

జ: "ఆనందం అర్ణవమైతే, అనురాగం అంబరమైతే" అన్న శ్రీ శ్రీ రచనతో రికార్డింగ్ ప్రారంభమైంది. ఈపాటకి మధురవాణి నృత్యంచేస్తుందట. ఈపాటకి శ్రీ ఘంటసాల మ్యూజిక్, సుశీల కంఠం, సావిత్రి నృత్యం — పెళ్ళిల్లాయిడ్‌లో రూపొందుతాయి.

* * *

జానకిరామయ్య　　　　రేడ

ప్ర: జాతిభవిష్యత్తుని చలనచిత్రాలు ప్రతిఫలింపచెయ్యగలవా?

జ: జాతిభవిష్యత్తు మానవస్వభావంమీదనే ఆధారపడివుంది. చలనచిత్రానికి మానవస్వభావంపై పనిచెయ్యగల శక్తివుంది. ఆ శక్తిని సమీచీనమార్గంలో సద్వినియోగం చేస్తే చలనచిత్రం జాతిభవిష్యత్తుని ప్రతిఫలింపచెయ్యగలదు.

* * *

కె. జగన్నాథస్వామి బి. ఏ.　　　　నెల్లూరు

ప్ర: గురజాడవారి "కన్యాశుల్కం" సర్వకారణమైనచిత్రంగా తయారవాలంటే — గిరీశంగా నారాయణరావు, మధురవాణిగా జి. వరలక్ష్మి, అగ్నిహోత్రావధానులుగా గోవిందరాజుల సుబ్బారావు, రామప్పంతులుగా లింగమూర్తి, బుచ్చావధానులుగా సి. యస్. ఆర్. నటించాలంటాను. మీ అభిప్రాయం ఏమిటండీ?

జ: సర్వకారణమైన చిత్రంగా కన్యాశుల్కాన్ని మీరు నిర్మించదలచుకున్నారా?

* * *

కోతా గోవిందరావు　　　　గుంటూరు

ప్ర: అన్నపూర్ణాపిక్చర్స్ "సంసారం" చిత్రానికి నటీనటుల్ని ఇంకా "బుక్" చేయలేదా?

జ: నాగేశ్వరరావు, రేలంగి, సావిత్రి, జమున ప్రస్తుతం "బుక్" చెయ్యబడ్డారు.

* * *

ప్ర: విశాలాంధ్రకి విజ్ఞానధిక్షపెట్టి ఆంధ్రరాష్ట్ర వతాకానికి తోడ్పడే అభ్యుదయ చిత్రాల్ని నిర్మించడానికి మననిర్మాతలు కృషిచెయ్యకూడదా?

జ: తక్కువ్యాపకపలితమే — సావిత్రి!, చక్రపాణి!, రామదాసు!, విప్రనారాయణ అనేవి తరతరాల!! వెంటవైన చిత్రాలు.

★ భూదాన ఉద్యమం ★

(2 పేజీ తరువాయి)

దేశాంతరాలకు సూత్రధారి నాయకులను తంపవలసరంలేదని అంటున్నాము. ఎందుకల్లవంటే, ప్రతి దేశంలో వృద్ధిచెందే సామాజిక ఆర్థిక శక్తులమీద మేము ఆధారపడివుంటాము; అవి తప్పనిసరిగా సోషలిస్టు (కమ్యూనిస్టు) శక్తుల జయమును సాధించగలవు.

"అందువల్ల, దేశంలో-లోపలంలో వర్గయుద్ధం జరుగుతూవుందని గమనించండి. ఇందులో సర్వం జరుగుతుంది......"

మొదటి విషయం: చిరకాలంవరకు ఉభయ ప్రపంచాలలో మార్పులేని ఉనికి లోకంలోకం. ఒక ప్రపంచంలోని కాపిటలిజం, రెండవదాని నియంతృత్వ సహజ శ్రేయోదాయకమైనది కావు.

రెండవ సంగతి: దానంతటనే, కేవలం దానిలోని వైరుధ్యాలవల్లనే కాపిటలిజం నశించిపోదు. దాని స్థానే మరొక వ్యవస్థను నెలకొల్పే దృష్టిని జనంలో కల్గించవలెను. వ్యవస్థ కులే మార్పును, మనం కోరేదానిని తేజాలవు. మన ప్రయత్నంకూడా విధిగావుండవలెను.

మూడవ సంగతి: ధర్మయుద్ధం జరుగుతున్నదని తెలిసికూడా, జరిగే ధర్మ యుద్ధంలో పాల్గొనకపోవడం, పైగా దానిని వికటంగా విమర్శించడం తగని పని.

ప్రస్తుతం మనదేశంలో వుండే సామాజిక వ్యవస్థను మార్చేటందుకు ఎవరూ సుత్తి దీసుకొనలేదు. అనేకమంది ఈ మార్పుకోరకై అనేకవిధాల ప్రయత్నిస్తూవుంటారు. ఇది సహజం. ఒక వ్యవస్థలోని సాంఘిక న్యాయం దూరమైపోయినదని తెలిసిన తర్వాత, దానిని మార్పుచేయుటకు ప్రయత్నాలు జరగడం స్వాభావికం.

అనేకయత్నాలలో మనము ఒకదానిని చేబట్టి నడుస్తూవుండవచ్చును. అంతమాత్రంచేత ఇతరుల ప్రయత్నాలు నిరర్థకమని కొట్టివేయడం తగదు. ఒకరికొకరం, సామాజిక కర్తవ్యము కోరేవారము. సహోదరులు, సానుభూతులతో వుంటూ మన ఏకాభిప్రాయాలను, భేదాభిప్రాయాలను రెంటినీ వెల్లడిచేసుకుంటూ జనంలో జాగృతిని కలిగించడం మనధర్మం. అయితే, పరివర్తన పూర్తియైనవాడు, విశ్లేషణలను అది సాధ్యమవుతుందో, దానివల్లనే కాని అవ్వుతుంది. అదిపాలనలే, జేసుపరిపాలనంలోనే విధానంవల్లనే కావలెనని కలిపిచితే, ప్రయోజనం వుండదు.

దేశోవిభాగం: అట్లే దేశంలోజరిగే ధర్మయుద్ధం అని ప్రత్యక్షంగా జరగనీ, పరోక్షంగా జరగనీ అతి విశాలమైనది. ఇందులో అనేకశక్తులు అనేకవిధాలుగా కృషిచేస్తూవుంటవి. ఇందులో పాల్గొంటూ, దేశభక్తుడైనవాడు, ఆశయం సిద్ధింపచేయుటకుగల వుత్తమ మార్గాన్ని అన్వేషిస్తూవుంటాడు.

స్వరాజ్య సంగ్రామంలో సంజరిగిన యుద్ధంలో కాంగ్రెసు రెట్టి సంయుక్త మార్గంగా ఆర్థికవిప్లవాన్ని సాధించుటకై ఈ భూ(సంపత్తి, శ్రమ)దానవుద్యమం కావాలని దీని ప్రచారకుల ఆశయం. నేటికి ఇది ఒక జాతీయోద్యమరూపంమాత్రం దాల్చివున్నది.

వెనక, స్వరాజ్యసంగ్రామదశలో కాంగ్రెసువారు అవలంభించిన వైఖరినే కమ్యూనిస్టు మిత్రులుకూడా తిరిగిఇప్పుడు అవలంభిస్తున్నట్లున్నారు. 1930–32 వుద్యమాలలో కమ్యూనిస్టులు పాల్గొనలేదు. కాంగ్రెసు బూర్జువాసంస్థ అన్నవ్యక్యంతని అవలంబించిరి. 1936 లో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక, పార్టీపాలిట్ ఆదేశానుసారం అస్పృశ్యతా నివారణ జరిగింది. తిరిగి కాంగ్రెసులో కమ్యూనిస్టులు ప్రవేశించిరి. కాని 1942 లో జరిగిన ఆఖరు స్వాతంత్ర్యపోరాటంలో తిరిగి కమ్యూనిస్టులు వేరైపోయిరి. అంతేగాక అందులో ప్రముఖపాత్ర వహించినవారిని నిందించిరి. పిమ్మట అది తప్పని ఒప్పుకొనిరి. ఇట్టి చరిత్రపునరావృతం కారాదు. నాటిగాథను దేశం విస్మరించేస్థితిలో దానిని స్మరణకుతెచ్చే విధానమును అవలంభించుట కమ్యూనిస్టుల వుద్యమానికి శ్రేయస్కరంకాదు.

భూ(సంపత్తి, శ్రమ)దాన వుద్యమం స్వల్పకాలమే కమ్యూనిస్టులు ప్రకటించే ఆశయం ఆర్థికజనరాజ్యం నెరవేరినట్లే. స్వల్పమైనా ఈవుద్యమం కలిగించే జాగృతి, కమ్యూనిస్టులు సత్యమైనమార్గాన తమ వుద్యమాన్ని నడిపించుకుంటే చాలా సహకారి కాగలదు. ఈ మిత్రులమార్గం జనరంజకంగా వుండా, మరొకరి మార్గంఅయితే, దానికి ఈ జాగృతి తోడ్పడుతుంది.

కాని సాధారణంగా వినోబాజీ, జయప్రకాశ్ అలపెట్టిన ఈవుద్యమం విఫలమయ్యే మార్గన అనుమానపుతీరలో కావరావు. కనుక సంయుక్తంగా పాల్గొని కృతకృత్యులం కావడమే మంచి మేలు.　　(సశేషం)

విజయవాడ సబ్ కోర్టులో

S. C. 136 of 52. E. P. 443 of 53.

అక్కి రామచంద్రరావు　　—వాది.

పాతూరి నాగభూషణం　　—ప్రతివాది.

యీ నెంబరు డిక్రీ జారీక్రింద యీ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థిని కోర్టువారు 26–7–54 తేదీన వేలము వేయుదురు.

షెడ్యూలు:- కృష్ణాజిల్లా విజయవాడ సబ్ రిజిస్ట్రారు ఇలాకా గుణదల గ్రామంలో వేలము ఆస్తివివరం:- [తూ] పాతూరి రామకోటయ్య స్థలం [ద] పాతూరి రామయ్యస్థలం [ప] బజారు [ఉ] రాజులపాటి సర్వయ్యదావా. యీ హద్దులమధ్య మధూరు ద. x. 300 లు స్థలము. అందులోని పెంకుటిల్లు ఒకటి సహా. సర్కారుపాట రు 4000/- లు.

—అన్నె రామమన్నారు వెంకటకృష్ణారావు, డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేట్.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు నె 33/1953 రు

వలగట్ల వెంకారెడ్డి　　—వాది.

కాశీపాత్రశ్రీ బాలయ్యవగైరాలు—ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరులో ఇంతుక్రింద వివరించిన స్థిరాస్తిని యీ కోర్టువారిచేత 21–7–1954 తేదీన యీలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:- కోవూరుతాలూకా గోసులపల్లి గ్రామంలో: (1) నె 22 రు పట్టా కోరుమాగాణి సర్వే నె 43-A రు యె 1–80 ట్లలో యె 0–20 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] వారిభూమి [ద–ప] కాశీపాత్రశ్రీ యల్లమందయ్య భూమి [ఉ] సర్కారుబాట. యీహద్దులలోని యె 0–20 ట్లు సర్కారుపాట రు 300/- లు (2) ఊటో గ్రామంలో నె 117 రు పట్టా కోరుమాగాణి సర్వే నె 505/1.C రు యె 1–62 ట్లలో యె 0–80 ట్లుకు హద్దులు: [తూ] బత్తల రామయ్యభూమి [ద] నాటూరి అంకమ్మభూమి [ప] వోరింపాటి వెంకటసుబ్బయ్య [వురక్] కోటయ్య భూమి కొంతవరకు. ఆరణి అనంతమ్మ [వురక్] లలితమ్మ భూమి [ఉ] ఆరణి అనంతమ్మ [వురక్] లలితమ్మ భూమి. యిందులోని యె 0–80 ట్లు సర్కారుపాట రు 1200/- లు.

—వి. వి. శేషగిరిరావు - వాదిఅడ్వకేట్.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. 49 of 54. N. Sc. 628 of 51.

పొమ్మెన శేషయ్యశెట్టి　　—వాది.

(2) లగుటోటి వెంకయ్య　　—ప్రతివాది.

యీ నెంబరున 2-వ ప్రతివాది తా॥ యీక్రింద షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థి పై కోర్టులో 14–7–1954 తేది యీలము జరుపబడును.

షెడ్యూలు:- కోవూరు తా॥ దగదర్తి గ్రామంలో నె 519 రు పట్టా మాగాణి సర్వే నె 62/B యె 6–59 ట్లలో సమిష్టిన　　యె 2–0 లు

డిటో పట్టా సర్వే నె 62/A యె 3–1 ట్లలో సమిష్టిన } యె 0–80 ట్లు

—కల్లు: యె 2–80 ట్లు

2-వ ప్రతివాదికి సమిష్టిన హక్కుగల యె 0–40 కిస్తు రు 3–14–0. సర్కారుపాట రు 300/- లు.

—శింగంపల్లి రామమూర్తి – వాదిఅడ్వకేట్.

కుష్ఠు — బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు — సెగ — సవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స ఉచితం.

జి. వి. రెడ్డి & కో., [రిజిష్టర్డు]

"ఆయుర్వేదాశ్రమము"

గోపాలపురం : : రాజమండ్రి తాలూ

హైకోర్టు ప్రారంభోత్సవం

(3 వ పేజీ తరువాయి)

డా॥ పట్టాభి రక్షించుకోగలగడం ఆంధ్ర రాష్ట్ర అదృష్టమేనన్నారు.

శ్రీ సుబ్బారావు

ఆ తరువాత శ్రీ కోకా సుబ్బారావుగారు మాట్లాడుతూ, ప్రజాస్వామికంలో, హైకోర్టు ప్రాధాన్యతను గురించి చెప్తూ, సమాజం సక్రమ విధానంలో పనిచెయ్యడానికి అభివృద్ధి చెయ్యబడ్డ సంస్థలలో ఇది ఒకటన్నారు. హైకోర్టు నిర్వహించవలసిన పనులు కష్టమైనవి, ఉన్నతమైనవని అంటూ, అయితే ప్రజాస్వామికంలో ఏ సంస్థకూడా ప్రజల విశ్వాసాన్ని పోగొట్టుకోకుండా సక్రమంగా పని చెయ్యాలన్నారు. నేను ఈ హైకోర్టు అవతరణపట్ల ప్రజలు చూపుతున్న ఉత్సాహాన్ని బట్టిచూస్తే, తన న్యాయమూర్తులను, నిర్వర్తించదానికి ఇక్కడ తగిన వాతావరణం కలదని తనకు విశదమగుచున్నదనీ, ఇందుకు తాను ఆనందిస్తున్నాననీ అన్నారు.

శ్రీ సంజీవరెడ్డి

ఆంధ్ర ఉప ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ మనమంతా విశాలాంధ్ర కోసం ప్రయత్నిస్తున్నామనీ, విశాలాంధ్ర ఏర్పడితే ఈ హైకోర్టు విశాలాంధ్ర హైకోర్టు అవుతుందని అన్నారు. హైకోర్టు ఏర్పడదానికి పూర్వం గుంటూరులో వేడి ఎక్కువగా వుండేదని, ఇప్పుడు హైకోర్టు స్థాపనతో వేడి తగ్గి, చల్లబడిందనీ, ఇలాగే ఆంధ్రదేశములో, అన్ని రంగాల్లోనూ కూడా చల్లదనం ప్రతిబింబించగలదని ఆశాభావం వెలిబుచ్చారు.

ప్రముఖుల సందేశాలు

తరువాత ఆంధ్ర న్యాయశాఖా మంత్రి శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు భారతదేశంలోని ప్రముఖులు పంపిన సందేశాలు చదివారు. సందేశాలు పంపినవారిలో ముఖ్యులు ఇండియా ప్రెసిడెంటు రాజేంద్రప్రసాద్, శ్రీ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్, డాక్టర్ పట్టాభి సీతారామయ్య, శ్రీ జి.వి. మావలంకర్, శ్రీ కామరాజనాడార్, శ్రీ రాజగోపాలాచారి, శ్రీ జస్టిస్ కేన్, జ॥ ఎ. యస్. పి. అయ్యర్, జ॥ రామస్వామి గౌండర్, జ॥ కృష్ణస్వామినాయుడు, జ॥ టి. యల్. వెంకటాద్రియయ్యర్, జ॥ రాజయ్యా, జ॥ జగన్నాథదాసు మొదలైనవారు. అవన్నీ చదివిన తర్వాత శ్రీ విశ్వనాథంగారు వచ్చిన అతిథులకు, అధికార్లకు, ప్రజలకు ప్రభుత్వం తరఫున వందన సమర్పణ చేశారు. జనగణమన రికార్డు సంగీతంతో ఉత్సవం అంతమైంది.

హైకోర్టు భవనంలో న్యాయమూర్తులకు స్వాగతం

అటు తర్వాత హైకోర్టుభవనంలో, ఆంధ్ర న్యాయమూర్తులకు న్యాయవాదులు స్వాగతం ఇచ్చారు. అడ్వకేటు జనరల్ శ్రీ పి. వరదాచారిగారు వారికి న్యాయవాదుల తరఫున స్వాగతమిస్తూ మాట్లాడారు. న్యాయవాదు లొసగిన స్వాగతానికి ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ సుబ్బారావుగారు సముచిత సమాధానమిచ్చారు.

విచారణ ప్రారంభం

తర్వాత న్యాయమూర్తులు రెండు పైకి వెళ్లారు, న్యా॥ సుబ్బారావు, న్యా॥ ఉమామహేశ్వరంగార్లు ఒక బెంచిలో కూర్చున్నారు. ఆంధ్ర హైకోర్టులో ప్రప్రథమ కేసును ప్రవేశపెట్టిన ఘనత తూర్పు గోదావరిజిల్లాకు దక్కి-

వది. కోర్టు ఆవరణలో జనసందోహం ఎక్కువగా వుండడంవల్ల న్యాయమూర్తులు పనిని మొదలు తర్వాత విచారణలను మధ్యాహ్నానికి వాయిదా వేశారు.

సంస్కృతి సమ్మేళనం

శ్రీ లక్ష్మీనివాస హాలెన్ (గుంటూరు) హాలులో సంస్కృతి సమ్మేళనం జరిగింది. ఈ సంస్కృతి సమ్మేళనానికి శ్రీ కైలాస్‌నాథ్ కట్జూ ప్రారంభోత్సవం చేశారు. శ్రీ అనంతశయనం అధ్యక్షతవహించారు. ఆంధ్ర లా ఆఫీసర్ల విందు, గుంటూరు బార్ అసోసియేషన్ టీపార్టీ, వరదాచార్యులుంగార్ గారి పాటకచ్చేరీ, కుమారి కనకలక్ష్మి, కుమారి శ్రీ మతిల నాట్యాలు అద్భుతంగా జరిగినవి.

చిట్ చాట్

(2 వ పేజీతరువాయి)

"పాపులర్ అయివున్న ఆ వర్ణాలను, ఆ రాగాలతోనే పాడించి తీరాలి. లేకపోతే ప్రేక్షకులు చిత్రాన్ని మెచ్చుకోలేరనే అనుకుంటాను. ఆ వర్ణాలను వినడానికే ప్రేక్షకులు ఈ చిత్రానికి వస్తారు."

"అయితే మరి కేమర్లని ప్రత్యక్షం చెయ్యాలన్నమాటేగా?"

"విధిగా"

"ఇది 1954......"

"ఏంచేస్తాం? తప్పదుమరి."

"ఈ లెక్కని—చిత్రనిర్మాణ ఈనాడు అంటి పెట్టుకున్నవారిలో చాలామంది ఈ చిత్ర చిత్రనిర్మాణానికి పనికిరారేమో"

"రారుమరి."

"మీ ధోరణినిబట్టి చూస్తూంటే ఇలాటి చిత్రాన్నే మీరూ తీయబోయేట్టున్నారు. కానా?"

"నేను చిత్రం తియ్యడం అంటూవస్తే నాన వడిపే తీస్తాను. పౌరాణికంమీద నాకు మోజు లేదు"

"మీరు వరుసన్నలో ఉండేరోజుల్లో కన్యాశుల్కం నాటకాన్ని స్టేజ మీద చూసే ఉంటారు..."

"చాలాసార్లు"

"నాగా రక్తికట్టిందాండీ? అందులో ఉన్న హాస్యమూ, ఇంగ్లీషు పదాలమూ ఏ తరగతి ప్రేక్షకుల్ని బాగా మెప్పించింది చెప్ప గలరా?"

"కన్యాశుల్కం స్టేజిమీద అంతగా రక్తి కట్టదు. ఇంగ్లీషు పదాలతో పరిచయముంటేనే కాని అందులోని హాస్యం అర్థంకాదు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, నా ఉద్దేశంలో- కన్యాశుల్కం చిత్రయోగ్యమైనదికాదు. అది దృశ్యం కాదు."

"హాస్యంకోసం కాని, తదితర ఎఫెక్ట్సు కోసం కాని పాత ఇతివృత్తాల్లోని పాత్రల్ని మార్చాల్సివస్తే..."

"ఎందుకు మార్చాల్సివస్తుందండీ? ప్రేక్షకులకి ఇలాటి మార్పులు నచ్చవేమో. అయినా మీరేమైనా ఉదాహరణ చెప్పగలరా?"

"సక్కుబాయి ఉందనుకోండి. సక్కుబాయిలో అత్తగార్ని విధవగా కాకుండా సధవగా చూపించారనుకోండి. అప్పుడు?"

"ఆంధ్రప్రేక్షకులకి సక్కుబాయి అత్తే విధవగానే తెలుసు. సధవగా చూపించారను కోండి. ప్రేక్షకుల్లో "రియాక్షన్" ఎల్లా ఉంటుందో చూడాలిమరి!"

"సక్కుబాయి పరిశంగం తర్వాత కొంచెం ఎబ్బెట్టుగానే చెప్తున్నాను. కోపరింతం చూశారుగా. సక్కుబాయిలో దీనికి తేడా ఏముంటుందీ?"

"కొన్నాయి. విధి సాదరణ సక్కుబాయి. అక్కడ ఆచరల్లా ఉన్నాయి. కోపరి కోపతాపాల పాడావిళ్లూ ఉన్నాయి......పానవల్లు ఎప్పుడు అయ్యేట్లుఉంది. మరి కోపరికి పెళ్లామా?" అన్నాను.

గలగలా ఇద్దరమూ గదిలోకి దూరేము.

"................"

నెల్లూరు సబ్ కోర్టులో

E. P. 195 of 53. O. S. 169 of 52.

దేగా రామిరెడ్డి —వాది.

మరుపూరు దశరథరామిరెడ్డి —ప్రతివాది.

ఇందుక్రింద వివరించిన ప్రతివాది తాలూకు షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని నెల్లూరు జిల్లాకోర్టు వద్ద 30—8—1954 తేదీన బహిరంగముగా యాలము వేయబడును. కొనదలచుకొన్నవారు వాయిదాలోజున పై కోర్టువద్ద పగలు 3 గం॥కు వచ్చి పాటలు పెట్టుకొనవచ్చును.

—: ఆస్థి షెడ్యూలు :—

నెల్లూరు రి. డి యిలాకా కొడూరు సబ్ రిజిష్ట్రరులో చేరిన నెల్లూరు తా॥ మదమనూరు గ్రామంలో ప్రతివాదికి హక్కు అనుభవంగల యిల్లు, ఖాళీస్థలమునకు హద్దులు:-

[తూ] ప్రతివాది తా॥ స్వంతభవంతి [ద] వీధి [ప] ప్రతివాది తా॥ భవంతి [ఉ] వీధి. యీ హద్దులలోని సుమారు 30 అంకణములు పెంకుటింటి. యీ యింటికి సంబంధించిన తలుపులు, ద్వారబంధములు, కిటికీలు, జరమరలు, పైకప్పు సామానులు. అడుగుస్థలం. యీ యింటికి సంబంధించిన ఖాళీస్థలం 60 అంకణములు. వెలుపలం. రూ. 2500/- లు.

—కోడూరు వెంకటరమణారెడ్డి,

వాది అడ్వొకేట్.

ఇండ్ల ప్లాట్లు అమ్మకం

★ ★ ★

నెల్లూరు పాత్ స్టేషనుకు తూర్పు రామలింగాపురంలో ఇండ్లప్లాట్లు అమ్మబడును. గాలి - నీళ్లు అన్నిటికీ సదుపాయమున్న చోటు. వివరములకు:-

కానుమిల్లి వెంకోబరావు,

17/181, తిప్పరాజువారివీధి - నెల్లూరు.

ప్రకటన

★

మా కక్షిదారులయిన్న రాపూరు తాలూకా పూటుకూరు గ్రామ కాపురస్థులు:- (1) బద్దమూడి వెంకటసుబ్బారాయుడు, (2) బద్దమూడి వెంకటసుబ్బయ్య, (3) నాగోళ్ళ సుబ్బయ్య, (4) నాగోళ్ళ రమణయ్య, (5) ఆ. వెంకయ్య, (6) వల్లూరు శంకరయ్య, (7) ఆత్మకూరు తాలూకా పుల్లనీళ్లపల్లె కాపురస్థుడు డొంకల వెంకటనారాయుడు, (8) కూరాకుపాలెం కాపురస్థుడు తెల్లపాటి వెంకటనారాయుడు గార్ల తరఫున తెలియజేయునది ఏమనగా:-

మా కక్షిదారులకు హక్కు అనుభవము గల రాపూరు తాలూకా పూటుకూరు గ్రామ సర్వే నెం 115/1-2-3 లు, సర్వే నెం 182, 183 ల్లో వుండు శ్రీ వీరాంజనేయ - శ్రీ వెంకటేశ్వర మైకా మైనులను మా కక్షిదార్లు పట్నం పెద మీరాస్వామిగారికి — పట్నం వెంకటరత్నం గారికి కౌలుకు యిచ్చివుండిరి. సదరు మైనులను కౌలుహక్కులను పట్నం మీరాస్వామి అండ్ బ్రదర్స్ అండ్ సన్స్ కుటుంబ బహిష్కార పంచాయతీకమిటి ప్రెసిడెంటు దొడ్ల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు 17-7-54 తేదీన యేలం వేయునట్లు 2-7-54 తేది గల జమీన్‌రైతు పత్రికలో ప్రచురపర్చియున్నారు. మా కక్షిదారులకు కౌలుదారులు 1950, 1951, 1952, 1953, 1954 సం॥లకు మొత్తం రూ. 3432-11-3 లు రావలసియున్నది. కౌలుషరత్తులకు కౌలుదార్లు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించినందువల్ల కౌల్లురద్దు అయిపోయినవి. భూములను స్వాధీనపర్చుకొనుటకు మా కక్షిదార్లకు హక్కు వుంటూవున్నది. దీని నిమిత్తమై కక్షిదార్ల ద్వారా పట్నం మీరాస్వామి కుటుంబస్తులకు - వారి బహిష్కార కమిటీకి, కలెక్టర్ వారికి నోటీసులు పంపివున్నారు, దావా చేస్తూవున్నారు, యింజక్షన్ వగయిరా పరిహారములు పొందబోతూవున్నారు. కనుక పై యేలములో పాటలు పెట్టదలచుకున్నవారు యీ విషయములు గమనించవలసినది. లేనియెడల యిబ్బందులపాలగుదురు.

—ఆర్. వి. గోవిందరావు,

అడ్వొకేటు.

మైకాగనులు - మిషనులు వగైరా యేలం

పట్నం మీరాస్వామి & బ్రదర్స్ & సన్స్ కుటుంబ బహిష్కార పంచాయితీ కమిటీవారి స్వాధీనములోనుండు సదరు కుటుంబంతాలూకు షెడ్యూలుదాఖలా మైకాగనుల కవులు హక్కులున్నూ - మిషను సామానులున్ను 17-7-54 తేది మధ్యాహ్నం నూడూరులో యస్. యస్. రెడ్డి కలక్టరువారి కంపెనివద్ద సదరు కమిటీవారిచే యేలము వేయబడును.

పాట పాడువారు రూ. 1000/- లు డిపాజిట్టు కట్టి, పాట తీర్మానము కాగానే పాట మొత్తములో 100-కి 10 వంతులు అడ్వాన్సు చెల్లించి, మిగత మొత్తం మొత్తము లోపల చెల్లించి పాటదారు స్వంతఖర్చులతో రిజిష్టరు చేయించుకొనవలెను.

యితర వివరములు గూడూరులో మాగుంట సుబ్బరామిరెడ్డి గారివల్లను - నెల్లూరు చిన్నబజారులో గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారివల్లను తెలుసుకొనవలెను.

మిషనులు వగైరాలు 14, 15, 16 తేదులలో మైనువద్ద చూచుకొనవచ్చును.

—: షెడ్యూలు :—

బద్దమూడి వెంకయ్యనాయుడు వగైరాలవల్ల 1960 సం॥రం ఫిబ్రవరి 4 తేదివరకు కవులు పొందియుండు పూటుకూరు గ్రామంలోని సర్వే నెం 182, 183 ల్లో యి 5—58 ట్లు శ్రీ వీరాంజనేయ మైకా మైనున్ను.

డిటో వారివల్ల 1962 సం॥రం ఫిబ్రవరి 4 తేది వరకు కవులు పొందియుండు సర్వే నెం 115/1-2-3 ల్లో యి 1—15 ట్లలో తూర్పున యి 0-1 పోను వరిమ్య యి 1—14 ట్లు శ్రీ వెంకటేశ్వర మైనున్ను.

సదరు మైనులలో వేసియుండు బిల్డింగులు, మిషనులు, కంప్రెసర్లు, జాకీలు వగయిరా సామానులున్ను.

— దొడ్ల లక్ష్మీనరసారెడ్డి, ప్రెసిడెంటు.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy, at the Zamin Ryot Power Press, 170, Thipparaluvari St. Nellore.